

N. 48

SEANCES PLENIERES
MERCREDI 9 JUILLET 1986

MATIN

SOMMAIRE :

DECES :

Anciens membres de la Chambre des représentants, p. 1372.

PROJET DE LOI :

Dépôt, p. 1372.

Rapports déposés au nom de commissions de la Chambre, p. 1372.

Projets de loi adoptés par le Sénat, p. 1373.

PROJET DE LOI ET PROPOSITIONS DE RESOLUTION :

Discussion :

- Projet de loi portant approbation de l'Acte unique européen, fait à Luxembourg, le 17 février 1986, et à La Haye, le 28 février 1986 (n° 550/1).
- Proposition de résolution adoptée par le Comité d'avis chargé de questions européennes (n° 500-I/1 (Eur)).
- Proposition de résolution (M. Dierickx) relative à l'Acte unique européen et au soutien au projet d'Union européenne (n° 428/1).
 1. Discussion. — *Orateurs* : MM. Tindemans, ministre des Relations extérieures, Spröckeels, p. 1379.
 2. Retrait de la proposition de résolution (M. Dierickx) et remplacement par un amendement, p. 1382.
 3. Continuation de la discussion. — *Orateurs* : MM. Dierickx, Van Wambeke, Van Miert, p. 1382.

PROPOSITIONS DE LOI :

Rapports déposés au nom de commissions de la Chambre, p. 1372.

PROPOSITIONS :

Autorisation d'impression, p. 1372 et p. 1428.

PROPOSITION D'AVIS MOTIVE :

Rapport déposé au nom d'une commission de la Chambre, p. 1372.

Discussion :

Proposition d'avis motivé en application de l'article 32, § 1er, deuxième alinéa, de la loi ordinaire du 9 août 1980 de réformes institutionnelles, au sujet d'un conflit d'intérêts surgi entre le Conseil flamand et le Conseil de la Communauté française à propos d'une proposition de décret de MM. Lagasse et cs. « tendant à assurer la défense de la langue française et à garantir aux mandataires publics d'expression française la liberté d'user de leur langue dans l'exercice de leurs fonctions ».

Discussion générale. — *Orateurs* : MM. Biefnot, Clerfayt, Coveliers, Suykerbuyk, Tobback, p. 1377.

RAPPORTS :

Rapports déposés au nom d'une commission de la Chambre, p. 1372.

Rapport transmis en exécution de la loi Contrôle des entreprises d'assurances, p. 1373.

Ann. parl. Chambre — Session ordinaire 1985-1986
Parlem. Hand. Kamer — Gewone zitting 1985-1986

PLENAIRE VERGADERINGEN
WOENSDAG 9 JULI 1986

OCHTEND

INHOUDSOPGAVE :

OVERLIJDEN :

Oud-leden van de Kamer van Volksvertegenwoordigers, blz. 1372.

WETSONTWERP :

Indiening, blz. 1372.

Verslagen ingediend namens commissies van de Kamer, blz. 1372.

Door de Senaat aangenomen wetsontwerpen, blz. 1373.

WETSONTWERP EN VOORSTELLEN VAN RESOLUTIE :

Bespreking :

- Wetsontwerp houdende goedkeuring van de Europese Akte, opgemaakt te Luxemburg op 17 februari 1986 en te Den Haag op 28 februari 1986 (nr. 550/1).
- Voorstel van resolutie aangenomen door het Adviescomité voor Europese Aangelegenheden (nr. 500-I/1 (Eur)).
- Voorstel van resolutie (de heer Dierickx) betreffende de Europese Akte en steun aan het ontwerp van Europese Unie (nr. 428/1).
 1. Bespreking. — *Sprekers* : de heren Tindemans, minister van Buitenlandse Betrekkingen, Spröckeels, blz. 1379.
 2. Intrekking van het voorstel van resolutie (de heer Dierickx) en vervanging door een amendement, blz. 1382.
 3. Voortzetting van de bespreking. — *Sprekers* : de heren Dierickx, Van Wambeke, Van Miert, blz. 1382.

WETSVOORSTELLEN :

Verslagen ingediend namens commissies van de Kamer, blz. 1372.

VOORSTELLEN :

Toelating tot drukken, blz. 1372 en blz. 1428.

VOORSTEL VAN GEMOTIVEERD ADVIES :

Verslag ingediend namens een commissie van de Kamer, blz. 1372.

Bespreking :

Voorstel van gemotiveerd advies in toepassing van artikel 32, § 1, tweede lid, van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen met betrekking tot een belangenconflict dat gerezen is tussen de Vlaamse Raad en de Raad van de Franse Gemeenschap betreffende een voorstel van decreet van de heer Lagasse c.s. « tendant à assurer la défense de la langue française et à garantir aux mandataires publics d'expression française la liberté d'user de leur langue dans l'exercice de leurs fonctions ».

Algemene bespreking. — *Sprekers* : de heren Biefnot, Clerfayt, Coveliers, Suykerbuyk, Tobback, blz. 1377.

VERSLAGEN :

Verslagen ingediend namens een commissie van de Kamer, blz. 1372.

Verslag overgemaakt in uitvoering van de wet Controle der verzekeringsondernemingen, blz. 1373.

SENAT :

- Projets de loi adoptés, p. 1373.
Projets de loi adoptés et décision de renvoi en commission, p. 1373.

COUR D'ARBITRAGE :

Arrêts, p. 1373.

COUR DES COMPTES :

Mise à la retraite, p. 1374.

COMMISSION SPECIALE EN VUE DE L'EXAMEN DU PROJET DE LOI PORTANT DES DISPOSITIONS FISCALES :

Constitution :

1. Discussion. — *Orateurs* : MM. Van der Biest, Tobback, Van den Brande, Schiltz, Beysen, Dierickx, p. 1374.
2. Vote nominatif sur le principe de la création d'une commission spéciale, p. 1377.

ORDRE DES TRAVAUX :

Le projet d'ordre du jour est adopté. — *Orateur* : M. Tobback, p. 1374 et p. 1426.

SENAAT :

- Aangenomen wetsontwerpen, blz. 1373.
Aangenomen wetsontwerpen en beslissing tot verzending naar de commissie, blz. 1373.

ARBITRAGEHOF :

Arresten, blz. 1373.

REKENHOF :

Oppensioenstelling, blz. 1374.

BIJZONDERE COMMISSIE IN HET VOORUITZICHT VAN DE BESPREKING VAN HET WETSONTWERP HOUDENDE FISCALE BEPALINGEN :

Oprichting :

1. Bespreking. — *Sprekers* : de heren Van der Biest, Tobback, Van den Brande, Schiltz, Beysen, Dierickx, blz. 1374.
2. Naamstemming over de oprichting van een bijzondere commissie, blz. 1377.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN :

De ontwerp-agenda wordt aangenomen. — *Spreker* : de heer Tobback, blz. 1374 en blz. 1426.

APRES-MIDI

SOMMAIRE :

EXCUSES :

Absences motivées, p. 1387.

PROJETS DE LOI, PROPOSITIONS DE LOI ET DE RESOLUTION :

Discussion :

- Projet de loi portant approbation de l'Acte unique européen, fait à Luxembourg, le 17 février 1986, et à La Haye, le 28 février 1986 (n° 550/1).
- Proposition de résolution adoptée par le Comité d'Avis chargé de questions européennes (n° 500-I/1 (Eur)).
- Proposition de résolution (M. Dierickx) relative à l'Acte unique européen et au soutien au projet d'Union européenne (n° 428/1).
 1. Continuation de la discussion. — *Orateurs* : MM. Lenaerts, Dhoore, Tindemans, ministre des Relations extérieures, Dierickx, p. 1387.
 2. Lecture de l'article unique du projet de loi portant approbation de l'Acte unique européen, de la proposition de résolution et de l'amendement Dierickx, p. 1392.
- Proposition de loi (M. Verhaegen) modifiant l'arrêté royal n° 38 du 27 juillet 1967 organisant le statut social des travailleurs indépendants (n° 345/1 à 3).
Discussion de l'article unique, p. 1394.
- Projet de loi modifiant la loi du 15 décembre 1970 sur l'exercice des activités professionnelles dans les petites et moyennes entreprises du commerce et de l'artisanat, modifiée par les lois du 22 février 1977 et du 4 août 1978 (n° 379/1 à 7).
- Proposition de loi (M. Desutter) modifiant l'article 9, § 3, de la loi du 15 décembre 1970 sur l'exercice des activités professionnelles dans les petites et moyennes entreprises du commerce et de l'artisanat (n° 206/1 et 2).
 1. Discussion générale. — *Orateurs* : MM. Lenaerts, rapporteur, Delhay, Peuskens, Pillaert, Mundeleer, secrétaire d'Etat à la Justice et aux Classes moyennes, p. 1395.
 2. Discussion des articles, p. 1398.
- Projet de loi relatif aux allocations aux handicapés (n° 448/1 à 4).

NAMIDDAG

INHOUDSOPGAVE :

BERICHTEN VAN VERHINDERING :

Gemotiveerde afwezigheden, blz. 1387.

WETSONTWERPEN, WETSVOORSTELLEN EN VOORSTELLEN VAN RESOLUTIE :

Bespreking :

- Wetsontwerp houdende goedkeuring van de Europese Akte, opgemaakt te Luxemburg op 17 februari 1986 en te Den Haag op 28 februari 1986 (nr. 550/1).
- Voorstel van resolutie aangenomen door het Adviescomité voor Europees Aangelegenheden (nr. 500-I/1 (Eur)).
- Voorstel van resolutie (de heer Dierickx) betreffende de Europese Akte en steun aan het ontwerp van Europese Unie (nr. 428/1).
 1. Voortzetting van de bespreking. — *Sprekers* : de heren Lenaerts, Dhoore, Tindemans, minister van Buitenlandse Betrekkingen, Dierickx, blz. 1387.
 2. Lezing van het enig artikel van het wetsontwerp houdende goedkeuring van de Europese Akte, van het voorstel van resolutie en van het amendement-Dierickx, blz. 1392.
- Wetsvoorstel (de heer Verhaegen) tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967, houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen (nrs. 345/1 tot 3).
Bespreking van het enig artikel, blz. 1394.
- Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 15 december 1970 op de uitoefening van beroepswerkzaamheden in de kleine en middelgrote handels- en ambachtsondernemingen, gewijzigd bij de wetten van 22 februari 1977 en van 4 augustus 1978 (nrs. 379/1 tot 7).
- Wetsvoorstel (de heer Desutter) tot wijziging van artikel 9, § 3, van de wet van 15 december 1970 op de uitoefening van beroepswerkzaamheden in de kleine en middelgrote handels- en ambachtsondernemingen (nrs. 206/1 en 2).
 1. Algemene bespreking. — *Sprekers* : de heren Lenaerts, rapporteur, Delhay, Peuskens, Pillaert, Mundeleer, staatssecretaris voor Justitie en voor Middenstand, blz. 1395.
 2. Artikelsgewijze bespreking, blz. 1398.
- Wetsontwerp betreffende de tegemoetkomingen aan gehandicapten (nrs. 448/1 tot 4).

- Projet de loi modifiant la loi du 27 juin 1969 relative à l'octroi d'allocations aux handicapés (n°s 512/1 et 2) (transmis par le Sénat).
- Proposition de loi (MM. Wauthy et Wathelet) modifiant la loi du 27 juin 1969 relative à l'octroi d'allocations aux handicapés (n°s 340/1 et 2).
 1. Discussion générale. — *Orateurs*: Mme Boeraeve-Derycke, rapporteur, MM. Gondry, Flamant, Sleenckx, Depré, F. Vansteenkiste, Antoine, Mme Demeester-De Meyer, secrétaire d'Etat à la Santé publique et à la Politique des Handicapés, p. 1401.
 2. Discussion des articles. — *Orateurs*: M. Sleenckx, Mme Demeester-De Meyer, secrétaire d'Etat à la Santé publique et à la Politique des Handicapés, p. 1413.
- Projet de loi modifiant l'article 1161 du Code judiciaire (n°s 403/1 et 2).

Lecture de l'article unique, p. 1421.

INTERPELLATIONS:

Demandes, p. 1425 et p. 1429.

Discussion:

Interpellation de M. Busquin au ministre des Affaires économiques sur « la révision du contrat gazier ».

Discussion. — *Orateurs*: MM. Busquin, Maystadt, ministre des Affaires économiques, p. 1421.

QUESTIONS:

Questions écrites (rgt art. 86):

— Questions déposées sur le bureau, p. 1425 et p. 1429.

ORDRE DES TRAVAUX:

Le projet de loi modifiant diverses dispositions légales relatives à la filiation (transmis par le Sénat) (n°s 378/1 à 16), sera discuté demain. — *Orateur*: Mme Detiège, p. 1409.

ANNEXES

ORDRE DU JOUR:

Page 1426.

PROPOSITIONS DE LOI, DE RESOLUTION ET VISANT A INSTAURER UNE COMMISSION D'ENQUETE:

Autorisation d'impression, p. 1428.

INTERPELLATIONS:

Demandes, p. 1429.

QUESTIONS ECRITES (art. 86 du règlement):

Page 1429.

- Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 27 juni 1969 betreffende het toekennen van tegemoetkomingen aan de minder-validen (nrs. 512/1 en 2) (overgezonden door de Senaat).
- Wetsvoorstel (de heren Wauthy en Wathelet) tot wijziging van de wet van 27 juni 1969 betreffende het toekennen van tegemoetkomingen aan de minder-validen (nrs. 340/1 en 2).
 1. Algemene bespreking. — *Sprekers*: mevrouw Boeraeve-Derycke, rapporteur, de heren Gondry, Flamant, Sleenckx, Depré, F. Vansteenkiste, Antoine, mevrouw Demeester-De Meyer, staatssecretaris voor Volksgezondheid en Gehandicaptenebeleid, blz. 1401.
 2. Artikelsgewijze bespreking. — *Sprekers*: de heer Sleenckx, mevrouw Demeester-De Meyer, staatssecretaris voor Volksgezondheid en Gehandicaptenebeleid, blz. 1413.
- Wetsontwerp tot wijziging van artikel 1161 van het Gerechtelijk Wetboek (nrs. 403/1 en 2).

Lezing van het enig artikel, blz. 1421.

INTERPELLATIES:

Verzoeken, blz. 1425 en blz. 1429.

Bespreking:

Interpellatie van de heer Busquin tot de minister van Economische Zaken over « de herziening van het contract voor de levering van aardgas ».

Bespreking. — *Sprekers*: de heren Busquin, Maystadt, minister van Economische Zaken, blz. 1421.

VRAGEN:

Schriftelijke vragen (rgt art. 86):

— Vragen ter tafel gelegd, blz. 1425 en blz. 1429.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN:

Het wetsontwerp tot wijziging van een aantal bepalingen betreffende de afstamming (overgezonden door de Senaat) (nrs. 378/1 tot 16) zal morgen besproken worden. — *Spreker*: mevrouw Detiège, blz. 1409.

BIJLAGEN

AGENDA:

Bladzijde 1426.

WETSVOORSTELLEN, VOORSTEL VAN RESOLUTIE EN VOORSTEL TOT INSTELLING VAN EEN ONDERZOEKSCOMMISSIE:

Toelating tot drukken, blz. 1428.

INTERPELLATIES:

Verzoeken, blz. 1429.

SCHRIFTELIJKE VRAGEN (art. 86 van het reglement):

Bladzijde 1429.

SEANCE DU MATIN

PRESIDENCE
DE

M. Jean DEFRAIGNE, PRESIDENT

La séance est ouverte à 10 h.

OCHTENDVERGADERING

VOORZITTERSCHAP
VAN
DE HEER Jean DEFRAIGNE, VOORZITTER

De vergadering wordt om 10 u geopend.

OVERLIJDEN — DECES

*Oud-leden van de Kamer van Volksvertegenwoordigers
Anciens membres de la Chambre des représentants*

De heer Voorzitter. — Met leedwezen heb ik het overlijden vernomen van onze oud-collega's:

— de heer Hubert de Grootte, die in onze vergadering het arrondissement Veurne-Diksmuide-Oostende vertegenwoordigde van 1954 tot 1965 en van 1968 tot 1971;

— de heer Martin Boutet, die het arrondissement Verviers vertegenwoordigde van 1954 tot 1971;

— de heer Jos Posson, die het arrondissement Antwerpen vertegenwoordigde van 1958 tot 1971.

J'ai appris avec regret le décès de nos anciens collègues:

— M. Hubert de Grootte, qui représenta l'arrondissement de Furnes-Dixmude-Ostende, au sein de notre assemblée de 1954 à 1965 et de 1968 à 1971;

— M. Martin Boutet, qui représenta l'arrondissement de Verviers, de 1954 à 1971;

— M. Jos Posson, qui représenta l'arrondissement d'Anvers de 1958 à 1971.

In uw aller naam heb ik aan hun familie ons diepgevoeld medeleven betuigd.

En votre nom, j'ai adressé à leur famille nos vives condoléances.

PROJETS DE LOI — WETSONTWERPEN

Dépôt — Indiening

M. le Président. — Le ministre des Relations extérieures a déposé le projet de loi portant approbation de l'Acte unique européen, fait à Luxembourg le 17 février 1986, et à La Haye le 28 février 1986 (n° 550/1).

De minister van Buitenlandse Betrekkingen heeft een wetsontwerp ingediend houdende goedkeuring van de Europese Akte, opgemaakt te Luxemburg op 17 februari 1986 en te Den Haag op 28 februari 1986 (nr. 550/1).

PROPOSITIONS DE LOI, DE RESOLUTION ET VISANT A INSTITUER UNE COMMISSION D'ENQUETE

Autorisation d'impression

WETSVOORSTELLEN, VOORSTEL VAN RESOLUTIE EN VOORSTEL TOT INSTELLING VAN EEN ONDERZOEKSCOMMISSIE

Indiening tot drukken

M. le Président. — Conformément à l'article 64-2 du règlement, l'autorisation d'impression a été donnée pour les propositions dont la liste a été publiée au *Compte rendu analytique* et aux *Annales parlementaires* des réunions publiques des commissions des 1er et 2 juillet 1986.

Overeenkomstig artikel 64-2 van het reglement werd de toelating tot drukken verleend voor de voorstellen waarvan de lijst gepubliceerd werd in het *Beknopt Verslag* en in de *Parlementaire Handelingen* van de openbare vergaderingen van de commissies van 1 en 2 juli 1986.

Conformément à l'article 64-2 du règlement, l'autorisation d'impression a été donnée pour les propositions dont la liste sera jointe au *Compte rendu analytique* et aux *Annales parlementaires* de ce jour.

Overeenkomstig artikel 64-2 van het reglement werd de toelating tot drukken verleend voor de voorstellen waarvan de lijst gepubliceerd zal worden in het *Beknopt Verslag* en in de *Parlementaire Handelingen* van heden.

— Voir annexes, p. 1428.

— Zie bijlagen, blz. 1428

VERSLAGEN INGEDIEND
NAMENS EEN COMMISSIE VAN DE KAMER
RAPPORTS DEPOSES
AU NOM D'UNE COMMISSION DE LA CHAMBRE

De heer Voorzitter. — Volgende verslagen werden ingediend: Les rapports suivants ont été déposés:

a) namens de commissie voor de Regeling van Conflicten en voor de Institutionele Hervormingen:

au nom de la commission du Règlement des Conflits et des Réformes institutionnelles:

— door de heren Hermans en Kubla, over het voorstel van gemotiveerd advies ter uitvoering van artikel 32, § 1, tweede lid, van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen met betrekking tot het belangenconflict dat is gerezen tussen de Vlaamse Raad en de *Conseil de la Communauté française* betreffende een voorstel van decreet van de heer Lagasse c.s. «*tendant à assurer la défense de la langue française et à garantir aux mandataires publics d'expression française la liberté d'user de leur langue dans l'exercice de leurs fonctions*» (nr. 553/1);

— par MM. Hermans et Kubla, sur la proposition d'avis motivé en application de l'article 32, § 1, deuxième alinéa, de la loi ordinaire du 9 août 1980 de réformes institutionnelles, concernant le conflit d'intérêts surgi entre le Conseil flamand et le Conseil de la Communauté française à propos d'une proposition de décret de MM. Lagasse et cs. «*tendant à assurer la défense de la langue française et à garantir aux mandataires publics d'expression française la liberté d'user de leur langue dans l'exercice de leurs fonctions*» (n° 553/1);

b) namens de commissie voor de Landbouw en de Middenstand:

au nom de la commission de l'Agriculture et des Classes moyennes:

— door de heer Desutter, over het wetsvoorstel tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967, houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen (nr. 3453/3);

— par M. Desutter, sur la proposition de loi modifiant l'arrêté royal n° 38 du 27 juillet 1967 organisant le statut social des travailleurs indépendants (n° 3453/3);

— door de heer Lenaerts, over:

— par M. Lenaerts, sur:

1. het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 15 december 1970 op de uitoefening van beroepswerkzaamheden in de kleine en middelgrote handels- en ambachtsondernemingen, gewijzigd bij de wetten van 22 februari 1977 en van 4 augustus 1978 (nr. 379/7);

le projet de loi modifiant la loi du 15 décembre 1970 sur l'exercice des activités professionnelles dans les petites et moyennes entreprises du commerce et de l'artisanat, modifiée par les lois du 22 février 1977 et du 4 août 1978 (n° 379/7);

2. het wetsvoorstel tot wijziging van artikel 9, § 3, van de wet van 15 december 1970 op de uitoefening van beroepswerkzaamheden in de kleine en middelgrote handels- en ambachtsondernemingen (nr. 206/2);

la proposition de loi modifiant l'article 9, § 3, de la loi du 15 décembre 1970 sur l'exercice des activités professionnelles dans les petites et moyennes entreprises du commerce et de l'artisanat (n° 206/2);

c) namens de commissie voor de Tewerkstelling en het Sociaal Beleid:

au nom de la commission de l'Emploi et de la Politique sociale:

— door mevrouw Boeraeve-Derycke, over:

— par Mme Boeraeve-Derycke, sur:

1. het wetsontwerp betreffende de tegemoetkomingen aan gehandicapten (nr. 448/4);

le projet de loi relatif aux allocations aux handicapés (n° 448/4);

2. het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 27 juni 1969 betreffende het toekennen van tegemoetkomingen aan minder-validen (nr. 552/2);

le projet de loi modifiant la loi du 27 juin 1969 relative à l'octroi d'allocations aux handicapés (n° 552/2);

3. het wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 27 juni 1969 betreffende het toekennen van tegemoetkomingen aan minder-validen (nr. 340/2);

la proposition de loi modifiant la loi du 27 juin 1969 relative à l'octroi d'allocations aux handicapés (n° 340/2);

d) namens de commissie voor de Justitie:

au nom de la commission de la Justice:

door de heer Bourgeois, over het wetsontwerp tot wijziging van artikel 1161 van het Gerechtelijk Wetboek (nr. 403/2);

par M. Bourgeois, sur le projet de loi modifiant l'article 1161 du Code judiciaire (n° 403/2);

e) namens de Bijzondere Commissie belast met het onderzoek van het wetsontwerp tot wijziging van een aantal bepalingen betreffende de afstamming en de adoptie:

au nom de la Commission spéciale chargée de l'examen du projet de loi modifiant diverses dispositions légales relatives à la filiation et à l'adoption:

— door de heer Hermans, over het wetsontwerp tot wijziging van een aantal bepalingen betreffende de afstamming (nr. 378/16).

— par M. Hermans, sur le projet de loi modifiant diverses dispositions légales relatives à la filiation (n° 378/16).

VERSLAG OVERGEMAAKT IN UITVOERING VAN DE WET RAPPORT TRANSMIS EN EXECUTION DE LA LOI

De heer Voorzitter. — De minister van Economische Zaken zendt, overeenkomstig artikel 30 van de wet van 9 juli 1975 betreffende de controle der verzekeringsondernemingen, het verslag over de uitvoering van deze wet tijdens het jaar 1985.

Le ministre des Affaires économiques transmet, conformément à l'article 30 de la loi du 9 juillet 1975 relative au contrôle des entreprises d'assurances, le rapport concernant l'exécution de cette loi pendant l'année 1985.

- Indiening ter griffie.
- Dépôt au greffe.

SENAT — SENAAT

Projets de loi adoptés — Aangenen wetsontwerpen

M. le Président. — Par messages du 26 juin 1986, le Sénat fait connaître qu'il a adopté en séance de cette date:

Bij brieven van 26 juni 1986 meldt de Senaat dat hij in vergadering van die datum heeft aangenomen:

1. le projet de loi ajustant le budget du ministère des Affaires étrangères, du Commerce extérieur et de la Coopération au Développement de l'année budgétaire 1985;

het wetsontwerp houdende aanpassing van de begroting van het ministerie van Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking van het begrotingsjaar 1985;

2. le projet de loi modifiant la loi du 15 février 1961 portant création d'un Fonds d'investissement agricole;

het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 15 februari 1961 houdende oprichting van een Landbouwinvesteringsfonds.

- Pour information.
- Voor kennisgeving.

Par messages du 30 juin 1986, le Sénat fait connaître qu'il a adopté en séance de cette date:

Bij brieven van 30 juni 1986 meldt de Senaat dat hij in vergadering van die datum heeft aangenomen:

1. le projet de loi ouvrant de nouveaux crédits provisoires à valoir sur les budgets de l'année budgétaire 1986 et destinés à assurer la marche des services publics durant le mois de juillet, août, septembre et octobre, et portant diverses dispositions;

het wetsontwerp waarbij nieuwe voorlopige kredieten worden geopend welke in mindering komen van de begrotingen voor het begrotingsjaar 1986 en die bestemd zijn om tijdens de maanden juli, augustus, september en oktober de werking van de openbare diensten te waarborgen, en houdende andere bepalingen;

2. le projet de loi modifiant le Code de la taxe sur la valeur ajoutée. het wetsontwerp tot wijziging van het Wetboek van de Belasting over de Toegevoegde Waarde.

- Pour information.
- Voor kennisgeving.

Aangenen wetsontwerpen en beslissing tot verzending naar de commissie

Projets de loi adoptés et décision de renvoi en commission

De heer Voorzitter. — Bij brieven van 26 juni 1986 zendt de Senaat over, zoals hij ze in vergadering van die datum heeft aangenomen:

Par messages du 26 juin 1986, le Sénat transmet, tel qu'il les a adoptés en séance de cette date:

1. het wetsontwerp tot wijziging van artikel 764, 12°, van het Gerechtelijk Wetboek (nr. 541/1);

le projet de loi modifiant l'article 764, 12°, du Code judiciaire (n° 541/1).

- Dit ontwerp wordt verzonden naar de commissie voor de Justitie.
- Ce projet est renvoyé à la commission de la Justice.

2. het wetsontwerp inzake de risico's van zware ongevallen bij bepaalde industriële activiteiten (nr. 542/1);

le projet de loi concernant les risques d'accidents majeurs de certaines activités industrielles (n° 542/1).

— Dit ontwerp wordt verzonden naar de commissie voor de Volksgezondheid, het Gezin en het Leefmilieu.

— Ce projet est renvoyé à la commission de la Santé publique, de la Famille et de l'Environnement.

Par messages du 30 juin 1986, le Sénat transmet, tel qu'il les a adoptés en séance de cette date:

Bij brieven van 30 juni 1986 zendt de Senaat over, zoals hij ze in vergadering van die datum heeft aangenomen:

1. le projet de loi relatif à l'établissement d'un inventaire décennal du patrimoine de l'Etat (n° 549/1);

het wetsontwerp strekkende tot het opmaken van een tienjaarlijkse inventaris van het vermogen van de Staat (nr. 549/1).

— Ce projet est renvoyé à la commission des Finances.

— Dit ontwerp wordt verzonden naar de commissie voor de Financien.

2. le projet de loi ajustant le budget des Dotations aux Communautés et aux Régions de l'année budgétaire 1985 (n° 5-IVbis);

het wetsontwerp houdende aanpassing van de begroting der Dotaties aan de Gemeenschappen en aan de Gewesten voor het begrotingsjaar 1985 (nr. 5-IVbis).

— Ce projet est renvoyé à la commission du Budget.

— Dit ontwerp wordt verzonden naar de commissie voor de Begroting.

Projet de loi amendé et décision de renvoi en commission

Gewijzigd wetsontwerp en beslissing tot verzending naar de commissie

M. le Président. — Par message du 26 juin 1986, le Sénat transmet, tel qu'il l'a amendé en séance de cette date, le projet de loi relatif à l'établissement d'élevages industriels (n° 543/1).

Bij brief van 26 juni 1986 zendt de Senaat over, zoals hij het in vergadering van die datum heeft gewijzigd, het wetsontwerp betreffende de vestiging van industriële veeteeltbedrijven (nr. 543/1).

— Ce projet est renvoyé à la commission de l'Agriculture et des Classes moyennes.

— Dit ontwerp wordt verzonden naar de commissie voor de Landbouw en de Middenstand.

ARBITRAGEHOF — COUR D'ARBITRAGE

Arresten — Arrêts

De heer Voorzitter. — In uitvoering van artikel 96 van de wet van 28 juni 1983 houdende de inrichting, de bevoegdheid en de werking van het Arbitragehof, geeft het Arbitragehof kennis van:

En application de l'article 96 de la loi du 28 juin 1983 portant l'organisation, la compétence et le fonctionnement de la Cour d'arbitrage, la Cour d'arbitrage notifie:

1. het arrest nr. 20 uitgesproken op 25 juni 1986 betreffende de prejudiciële vraag gesteld door het arbeidshof te Antwerpen bij arrest van 26 september 1985 in de zaak van de n.v. Trenal tegen De Busschere Paul;

l'arrêt n° 20 rendu le 25 juin 1986 concernant la question préjudicielle posée par la cour du travail d'Anvers, par arrêt du 26 septembre 1985, en cause de la s.a. Trenal contre De Busschere Paul;

2. het arrest nr. 21 uitgesproken op 25 juni 1986 betreffende de prejudiciële vraag gesteld door het Hof van Cassatie bij arrest van 6 mei 1985 in de zaak van Polleunis Odilon tegen de n.v. Bragard;

l'arrêt n° 21 rendu le 25 juin 1986 concernant la question préjudicielle posée par la Cour de cassation, par arrêt du 6 mai 1985, en cause de Polleunis Odilon contre la s.a. Bragard;

3. het arrest nr. 22 uitgesproken op 25 juni 1986 betreffende de prejudiciële vraag gesteld door het Hof van Cassatie bij arrest van 2 december 1985 in de zaak van de naamloze vennootschap naar Frans recht Coopération pharmaceutique française tegen Adam Jacques-Jean;

l'arrêt n° 22 rendu le 25 juin 1986 concernant la question préjudicielle posée par la Cour de cassation, par arrêt du 2 décembre 1985, en cause de la société anonyme de droit français Coopération pharmaceutique française contre Adam Jacques-Jean;

4. het arrest nr. 23 uitgesproken op 25 juni 1986 betreffende de prejudiciële vraag gesteld door de arbeidsrechtbank te Antwerpen bij vonnis van

20 juni 1985 in de zaak Lambert Jean-Marie tegen de n.v. Lumoprint Zindler;

L'arrêt n° 23 rendu le 25 juin 1986 concernant la question préjudicielle posée par le tribunal du travail d'Anvers, par jugement du 20 juin 1985, en cause de Lambert Jean-Marie contre la s.a. Lumoprint Zindler;

5. het arrest nr. 24 uitgesproken op 26 juni 1986 betreffende het beroep tot gehele of gedeeltelijke vernietiging van het decreet van het Waalse Gewest van 25 mei 1983 « tot wijziging, wat de Economische Raad van het Waalse Gewest betreft, van de kaderwet van 15 juli 1970 houdende organisatie van de planning en economische decentralisatie en tot oprichting van een economische en sociale raad van het Waalse Gewest », ingesteld door de Ministerraad op 12 maart 1985;

L'arrêt n° 24 rendu le 26 juin 1986 concernant le recours en annulation totale ou partielle du décret de la Région wallonne du 25 mai 1983 modifiant, en ce qui regarde le Conseil économique régional pour la Wallonie, la loi cadre du 15 juillet 1970 portant organisation de la planification et de la décentralisation économique et instaurant un conseil économique et social de la Région wallonne, introduit par le conseil des ministres le 12 mars 1985;

6. het arrest nr. 25 uitgesproken op 26 juni 1986 betreffende het beroep tot gedeeltelijke vernietiging van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 20 maart 1984 houdende het statuut van de logiesverstrekkende bedrijven, ingesteld door de ministerraad op 12 februari 1985;

L'arrêt n° 25 rendu le 26 juin 1986 concernant le recours en annulation partielle du décret de la Communauté flamande du 20 mars 1984 « portant statut des entreprises d'hébergement », introduit par le conseil des ministres le 12 février 1985.

- Voor kennisgeving.
- Pour information.

COUR DES COMPTES — REKENHOF

Mise à la retraite — Pensionering

M. le Président. — Par lettre du 23 juin 1986, M. Defoy, premier président de la Cour des comptes, me fait connaître qu'il atteindra le 12 décembre prochain, la limite d'âge prévue par les dispositions de la loi du 5 janvier 1971.

Il sollicite en conséquence l'autorisation de faire valoir ses droits à une pension de retraite à partir du 1er janvier 1987.

Je propose à la Chambre de faire droit à cette demande et d'accorder à M. Defoy démission honorable de ses fonctions de premier président de la Cour des comptes avec l'autorisation de pouvoir en porter le titre honorifique.

Bij brief van 23 juni 1986 heeft de heer Defoy, eerste voorzitter van het Rekenhof, mij laten weten dat hij op 12 december a.s. de leeftijdsgrens bereikt, voorzien door de bepalingen van de wet van 5 januari 1971.

Hij vraagt dienovereenkomstig de toelating om zijn rechten te doen gelden op een rustpensioen vanaf 1 januari 1987.

Ik stel aan de Kamer voor in te gaan op dit verzoek en eervol ontslag te verlenen aan de heer Defoy van zijn functies van eerste voorzitter van het Rekenhof met de toelating er de eretitel van te voeren.

Pas d'observation? (Non.)

Geen bezwaar? (Neen.)

Il en sera ainsi.

Aldus wordt besloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN ORDRE DES TRAVAUX

De heer Voorzitter. — Een ontwerp-agenda werd rondgedeeld, waarover de Kamer zich moet uitspreken.

Un projet d'ordre du jour a été distribué, sur lequel la Chambre doit se prononcer.

De heer Tobback heeft het woord.

De heer Tobback. — Mijnheer de Voorzitter, wij hebben geen bezwaar tegen de ontwerp-agenda. In de conferentie van voorzitters was er trouwens hieromtrent unaniem akkoord. Ik wens mij dan ook aan die overeenkomst te houden.

Wat de oprichting van een bijzondere commissie in het vooruitzicht van de bespreking van het wetsontwerp houdende fiscale bepalingen betreft, ga ik ervan uit dat hieromtrent dadelijk een discussie zal worden gevoerd.

Twee leden van mijn groep hebben interpellaties ingediend na de laatste bijeenkomst van de conferentie van voorzitters, met name de heren Vanvelthoven en Van Elewycq. Ik wil vragen deze twee interpellaties hetzij in commissie, hetzij in plenaire vergadering aan de agenda toe te voegen.

De heer Voorzitter. — Dames en Heren, ik heb een lijst van tien interpellatieverzoeken ontvangen. Tijdens de conferentie van de voorzitters deze namiddag zullen wij deze lijst onderzoeken, teneinde uit te maken of de interpellaties in de bevoegde commissies of in plenaire vergadering worden gehouden. Indien de interpellaties naar de commissie worden verwezen, is het aan de commissie haar agenda te bepalen. Indien zij in plenaire vergadering worden gehouden, zal ik suggereren deze interpellaties morgen te houden.

De heer Tobback. — Mijnheer de Voorzitter, u sluit niet uit dat zij morgen in plenaire vergadering zouden worden gehouden?

De heer Voorzitter. — Mijnheer Tobback, zoals gezegd zullen wij deze zaak in de conferentie van voorzitters bespreken. Ook de ministers moeten nog worden geraadpleegd.

De ontwerp-agenda wordt aangenomen.

Zie bijlagen, blz. 1426.

Voir annexes, p. 1426.

CONSTITUTION D'UNE COMMISSION SPECIALE EN VUE DE L'EXAMEN DU PROJET DE LOI PORTANT DES DISPOSITIONS FISCALES

Discussion

OPRICHTING VAN EEN BIJZONDERE COMMISSIE IN HET VOORUITZICHT VAN DE BESPREKING VAN HET WETSONT- WERP HOUDENDE FISCALE BEPALINGEN

Bespreking

M. le Président. — A l'ordre du jour figure un premier point: la constitution d'une commission spéciale en vue de l'examen du projet de loi portant des dispositions fiscales, qui doit nous être transmis par le Sénat. Vous savez qu'il appartient à la Chambre de décider si une commission spéciale doit être constituée ou non. Elle peut notamment le faire sur proposition du Président.

Je formule cette proposition, étant donné que le projet de loi comporte des dispositions qui sont de la compétence de l'une ou l'autre commission; le principe d'une commission spéciale me paraît indiqué pour ce motif.

J'ajoute aussi — et je le dis clairement, pour qu'il n'y ait pas de surprise — que conformément à ce que je pense quant à la publicité des commissions, je demanderai l'avis de la conférence des présidents pour que cette commission spéciale soit rendue publique. Après avoir obtenu cet avis, j'en déciderai. La publicité des débats ne peut se faire que soit à la commission des Finances, soit pour une commission spéciale; en tout cas, pas pour des commissions réunies, par exemple les commissions des Finances et de la Justice. Quelqu'un demande-t-il la parole à ce sujet? J'espère que tous ceux qui ont discuté entre eux pendant que je faisais cette communication ne vont pas maintenant demander la parole.

La parole est à M. Van der Biest.

M. Van der Biest (à la tribune). — Monsieur le Président, Monsieur le Premier Ministre, Messieurs les Ministres, mes chers collègues, nous voudrions assurément demander: « Pourquoi créer une commission spéciale au sein de cette Chambre », alors que le projet de loi fiscal a été traité au Sénat par la commission des Finances. (Signes de dénégation du Président.) Vous connaissez notre opinion, Monsieur Wauthy, Messieurs les autres chefs de groupe, au sujet de l'installation de cette commission. Nous sommes hostiles à son principe, ayant soutenu qu'il importait que ce soit notre commission des Finances qui puisse en traiter.

Mais je ne puis passer sous silence un autre problème qui a été soulevé en même temps que nous débattions de l'installation de cette commission spéciale, à savoir le traitement prioritaire par le Sénat de la loi-programme. Cela a été dit à plusieurs reprises, déjà, mais je voudrais le répéter ici. La majorité a dangereusement innové en cette matière, en faisant d'abord discuter par le Sénat ce qui, selon nos usages, est traditionnellement de la compétence de la Chambre.

Nous savons très bien que cela relevait, dans le chef de la majorité, d'un esprit d'opportunisme politique, voire même d'opportunisme politicien, et que cela participait de ce que j'appellerai une méfiance participative au sein de la coalition. Alors, quand cette méfiance au sein de la coalition

aboutit à une rupture supplémentaire de nos usages et de nos prérogatives parlementaires, et spécialement de celles de la Chambre, qui ont été combien de fois bafouées ces derniers temps, nous ne pouvons évidemment que nous insurger contre cette attitude. Par ailleurs, cette commission va être installée, va peut-être même se mettre à l'ouvrage sans que le Sénat ait déjà approuvé le texte de ce projet de loi, en tout cas sans que nous soyons, nous, députés, en possession de la relation intégrale des travaux de la Haute Assemblée.

D'ailleurs, à ce sujet, nous trouvons, au groupe PS — et je crois que ce sentiment est partagé par d'autres groupes —, particulièrement choquant, voire même inouï, qu'avant même le vote du texte par le Sénat, le vice-premier ministre, ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles, M. Gol, se soit répandu en communications diverses sur ce sujet. A la limite, cela relève d'un certain mépris pour le Sénat, *a fortiori* pour la Chambre, et à la limite aussi le vice-premier ministre a pris la place — mais quelle mauvaise place c'eût été! — du ministre des Finances.

Je pense que ces pratiques politiciennes qui font qu'un ministre, par souci éventuellement pré-électorale, se substitue à un autre pour faire une communication au sujet d'un texte qui n'est pas encore voté ne sont déontologiquement pas acceptables. Pour le gouvernement, c'est son problème collégial. Pour les Chambres, c'est notre problème à nous.

Autre réflexion que nous devons faire, Monsieur le Président, c'est qu'avec cette installation et cette exigence par certains partis du parallélisme entre les deux projets, nous avons l'impression, à la lumière de ce que j'ai dit au début de mon intervention, que c'est un curieux Etat que celui dans lequel nous vivons et un curieux mode de bicaméralisme que celui que nous pratiquons, puisqu'à la limite, il semblerait qu'en dépit de notre Constitution, de nos habitudes, de nos usages, de nos traditions, pour certaines matières, les deux Chambres ou les deux commissions du Budget et des Finances ne seraient plus qu'un appendice l'une de l'autre. Curieux mode de gouvernement! Curieux mode de pratique parlementaire que celle à laquelle la majorité veut nous faire participer!

Aussi, en refusant notre adhésion au principe même de la commission spéciale, nous voudrions conclure en vous disant que nous ne ferons rien, dans les jours et dans les semaines qui viennent, qui puisse faciliter la résolution des problèmes que la majorité connaît en son sein. Nous ne ferons absolument rien pour apaiser les conflits qu'elle essaie de faire taire. Nous ne ferons absolument rien pour rendre moins fragile le gouvernement qui, selon tous les observateurs, sera encore davantage fragilisé au mois de septembre, bien qu'en ce mois de juillet, il soit particulièrement bavard. (*Applaudissements sur les bancs du PS et du SP.*)

De heer Voorzitter. — Het woord is aan de heer Tobback.

De heer Tobback (*op de tribune*). — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Eerste Minister, collega's, ik heb u in de conferentie van voorzitters reeds meegedeeld wat ons standpunt was inzake de oprichting van een bijzondere commissie.

Mijnheer de Voorzitter, ik wens u te zeggen dat uw argumentatie om deze bijzondere commissie te rechtvaardigen, mij enigszins eigenaardig voorkomt. U kan vaststellen dat ik voorkomend ben, vermits ik het woord «enigszins» gebruik. Bijgevolg wil ik ook preciseren waarom dit het geval is.

Het voorliggend ontwerp bevat 117 artikelen; daarin zijn 116 artikelen vervat waarvan niemand betwist dat zij tot de bevoegdheid van de commissie voor de Financien behoren. Zelfs de Raad van State heeft doen opmerken dat wat de regering een «programmawet» noemt, in feite «wet houdende verschillende fiscale bepalingen» moet worden genoemd. Een artikel heeft betrekking op vergoedingen van de prestaties bij de rijks-wacht, met name artikel 117. (*Gesprekken op verschillende banken.*) Mijnheer de Voorzitter, ik herhaal: dit is een aangelegenheid die tot de bevoegdheid van de commissie voor de Financien behoort.

Wanneer u thans — en het verbaast mij, Mijnheer de Voorzitter, dat u daaraan meedoet — een bijzondere commissie voor deze aangelegenheid wenst op te richten, heeft dit uitsluitend te maken met het feit dat u zeer goed weet dat de commissarissen van de commissie voor de Financien geblokkeerd zijn door de bespreking van de rijksmiddelenbegroting in openbare commissievergadering. Bijgevolg wenst u een alibi te creëren om beide, de plenaire vergadering over de rijksmiddelenbegroting en de bijzondere commissie, tegelijkertijd bijeen te kunnen roepen. Mijnheer de Voorzitter, hoe kan u blijven beweren dat u degelijk parlementair werk wenst te verrichten, terwijl u de leden van de plenaire vergadering over de rijksmiddelenbegroting in de vergadering van de bijzondere commissie voor de programmawet wenst te mobiliseren?

Ik herhaal, voor wie het nodig mocht zijn, dat de huidige situatie enkel en alleen het gevolg is van het feit dat de regering, die gedurende

7 maanden de tijd had om haar rijksmiddelenbegroting in te dienen, pas eind juni daartoe is overgegaan. Bovendien dient de regering een wetsontwerp in, waarin 117 artikelen zijn vervat, gaande van fiscale uitgaven — een delicate materie — tot en met drie kanjers van volmachtenwetten, tot en met wat wij het «charter Kirschen» zullen noemen, maar dat u als het «charter van de belastingplichtigen» betitelt. Misschien doet het u pijn daaraan herinnerd te worden, maar dit is inderdaad het «charter Kirschen», niets anders! (*Protest bij vele leden.*) Over demagogie gaan wij het dadelijk hebben.

Als wij in deze Kamer — dankzij uw deemoedigheid, Dames en Heren van de meerderheid — op dergelijke wijze worden opgejaagd, dan is dit louter en alleen omdat op dit ogenblik de liberalen — de PRL in eerste instantie — een koppeling eisen tussen dit «charter Kirschen» en de goedkeuring van de rijksmiddelenbegroting en omdat zij weigeren, Dames en Heren van de CVP, de rijksmiddelenbegroting in de Senaat goed te keuren, zolang u hun «charter», dat hun nauw aan het hart ligt, niet in de Kamer hebt goedgekeurd.

Dat is de enige reden. En u weet dat ook! En nadat u al bij herhaling door de knieën bent gegaan voor de bokkesprongen van de heer de Donnée — of het nu om Brussel gaat, vandaag, om Zaïre, gisteren, of om de chemische wapens, eergisteren —, gaat u nu ook nog het «karwatsysteem» ondergaan. Voor de zoveelste keer zal u dus deemoedig toegeven aan het «karwatsysteem» van de heer Gol! Is het uit danige schrik, of gewoon omdat u van nature uit zo bent? (*Applaus bij de leden van de oppositie.*)

M. le Président. — Je veux souligner que le projet comporte un certain nombre de dispositions — les plus nombreuses, bien entendu — qui concernent la commission des Finances.

M. Tobback. — 107!

M. le Président. — Mais non...

M. Tobback. — C'est l'avis du Conseil d'Etat.

M. le Président. — L'avis du Conseil d'Etat n'indique tout de même pas de quelles commissions de la Chambre dépendent les projets! Pas encore! Que chacun reste à sa place, et tout le monde se portera mieux.

Je disais donc que certaines dispositions concernent la commission des Finances, qui a beaucoup travaillé ces derniers jours.

M. Tobback. — La commission du Budget.

M. le Président. — Les membres sont les mêmes. Il ne faut pas épuiser tout le monde en même temps!

Par ailleurs, de nombreuses dispositions concernent le département de la Justice, et les garanties pour le contribuable sont aussi des garanties de caractère procédural. Le Sénat a examiné cela en commission de la Justice.

Enfin, Monsieur Tobback, il y aurait, selon vous, deux dispositions accordant au gouvernement des pouvoirs spéciaux. Pour les pouvoirs spéciaux, on a institué une commission spéciale.

Je veux faire une deuxième remarque. Vous avez parlé de travail de la commission en même temps que l'on discuterait le budget des Voies et Moyens. Je ne sais comment les choses vont se présenter. J'espère qu'elles se dérouleront normalement. Mon souhait est qu'il n'y ait pas de réunion de commission pendant que l'on discutera le budget des Voies et Moyens en séance plénière. Tout dépendra évidemment de la manière dont les travaux se seront déroulés jusque-là en commission spéciale. J'espère que nous ne serons pas obligés de siéger en même temps.

De heer Van den Brande heeft het woord.

De heer Van den Brande (*op de tribune*). — Mijnheer de Voorzitter, collega's, onze fractie is voorstander van de oprichting van dergelijke bijzondere commissie. Wij hebben trouwens zelf de suggestie gedaan in de conferentie van voorzitters. Er pleiten heel wat argumenten voor. Het betreft verschillende materies die niet exclusief tot het domein van één van onze bestaande commissies behoren. Wij zullen dus dit voorstel steunen.

Wat de werkzaamheden betreft, is het klaar dat de commissie zelf de werkzaamheden zal moeten bepalen. Dat zal gebeuren tijdens haar eerste vergadering. Wij moeten nu niet vooruitlopen op het feit te weten of deze commissie zal vergaderen tijdens de openbare behandeling van de rijksmiddelenbegroting of niet. Wanneer het werk, Mijnheer de Voorzitter, normaal kan afgehandeld worden, is het misschien niet nodig; in het andere geval wel.

Ten slotte wil ik, namens de CVP-fractie zeggen, Mijnheer Van der Biest, dat, wanneer u gezegd hebt dat u alles in het werk zal stellen om de zaken te vertragen — want dat is de juiste draagwijdte van uw woorden

—, zonder aan koppeling te doen, wij in ieder geval de politieke wij hebben om het werk af te maken vóór het parlementair reces. (*Applaus bij de leden van de meerderheid.*)

De heer Voorzitter. — De heer Schiltz heeft het woord.

De heer Schiltz (*op de tribune*). — Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, van de samenstelling van de commissie die geroepen zal zijn om het wetsontwerp — dat in de Senaat nog moet worden goedgekeurd — te bespreken, wens ik geen grote politieke strijdvrage te maken. Het is verdedigbaar te zeggen dat die behandeling in de commissie voor de Financien dient te gebeuren. Het is echter ook verdedigbaar te zeggen dat de commissie voor de Financien moet worden aangevuld met leden van de commissie voor de Justitie, vermits een aantal procedurele problemen worden opgeroepen. Het is een kwestie van zich akkoord te stellen over de wijze waarop dit ontwerp kwalitatief het best kan worden behandeld.

Wat de werkwijze van die commissie nadien betreft, begrijpt onze fractie niet goed waarom men dit als hoogdringend en als spoedeisend kan beschouwen.

De heer Tobback. — Omdat minister Gol dat eist!

De heer Schiltz. — Het gaat hier over belangrijke problemen die veel burgers aanbelangen, zowel achtenswaardige als minder achtenswaardige. Bijgevolg zou het passend zijn dat zulke zaak in alle sereniteit en kalmte wordt bestudeerd. Ik zie niet goed in wat een wijziging van fiscale procedures erbij kan winnen om nog vóór of na de vakantie te worden goedgekeurd. Vanuit het standpunt van degelijkheid, rechtsbescherming en rechtszekerheid, is het zeker niet in de maanden juli en augustus dat de administratie veel initiatieven zal nemen. Met andere woorden, wat de kwaliteit van het wetgevend werk ter zake betreft, is er geen enkel argument dat ons ertoe kan brengen te zeggen dat een bijzondere inspanning moet worden gedaan, waarbij het Parlement lichtjes of ernstig moet worden geforceerd om dit *per se* deze maand nog goedgekeurd te krijgen.

Indien de meerderheid dit wel wil — de meerderheid heeft het recht dit te willen, dat wil ik meteen onderstrepen —, is het haar volste recht van haar meerderheid gebruik te maken binnen het kader van de geschreven en ongeschreven wetten van ons parlementair systeem. Indien zij dit evenwel wil, dan is het niet omwille van parlementaire redenen en ook niet om redenen van de degelijkheid van het werk, maar wel om politieke motieven. Maar dan moet men de moed hebben daarvoor uit te komen. Of zulks een schande is of niet, daarover hebben wij niet te oordelen, dat is haar zaak. Verberg dit echter niet achter hypocriete verklaringen zoals: « Wij respecteren het Parlement. » Neen, de meerderheid wenst en wil om politieke redenen dat dit gekoppeld wordt aan de begroting. (*Ontkennend gebaar van de heer Van den Brande.*) U mag duizend keer zeggen dat dit geen koppeling is, Mijnheer Van den Brande, maar ik speel liever met open kaart. (*Bij de CVP: « Wij ook! »*) U hebt een regeerakkoord goedgekeurd dat al oud is en waarin niet veel stond, want u had zeven maanden nodig om dat regeerakkoord inhoud te geven in een rijksmiddelenbegroting en een fiscale wet. Het principe van die koppeling zat er van meet af aan in.

Ik vind het gevaarlijk en schandelijk dat men niet de moed heeft uit te komen voor het politieke akkoord dat men heeft gesloten. Neem dan tenminste die verantwoordelijkheid op u om openlijk te verklaren dat dit de afspraak is en dat u zich daaraan wenst te houden. Dan zal het gevecht meerderheid tegen minderheid geleverd worden met de middelen die de parlementaire procedure ter beschikking stelt.

Ik wens te doen opmerken dat het ons bijzonder ergert dat opnieuw, vanuit een bepaalde hoek, op een vrij hypocriete en demagogische wijze op de oppositie wordt geschoten wanneer deze meent geoorloofde parlementaire middelen aan te wenden om haar doeleinden te bereiken en haar stellingen te verdedigen. De meerderheid wenst de koppeling. Er zijn groepen in deze Kamer die deze koppeling afwijzen en al het mogelijke zullen doen om deze koppeling te verijdelen. Dat is hun goed recht, evenzeer als het uw goed recht is van te proberen ze erdoor te halen. Dat men ophoudt met het hypocriete gedoe door te zeggen: « Zij rekken de debatten en gebruiken proceduretrucs. » U gebruikt uw meerderheid om de procedure naar uw hand te zetten, en bijgevolg heeft de oppositie het recht te proberen dat te verijdelen. Dat is het normale democratische spel. (*Hevig applaus bij de leden van de oppositie.*)

Ik wou graag een bedenking formuleren inzake de behandeling van de rijksmiddelenbegroting in de commissie. Mijnheer de Voorzitter, ik richt mij speciaal tot u. Ik zie echt het nut niet in om zaken, die toch terug in *extenso* in plenaire vergadering publiek worden behandeld, vooraf in commissie ook publiek te behandelen, met alle gevolgen van dien op de debatten. Daar waar wij hebben gekozen voor publieke commissievergaderingen, maar met de consequentie dat de behandeling in plenaire vergadering beperkt zou zijn, moet men er toch over waken geen eindeloze dubbures te creëren door alles en in de commissie en in de openbare vergadering publiek te maken. Dit heeft niets te maken met doorzichtigheid van bestuur noch met democratische openheid, maar uitsluitend met een efficiënte organisatie van de parlementaire werkzaamheden. Wat deze fiscale of programmawet betreft, is het onze wens dat men met die bedenkning rekening houdt.

Ik blijf erbij dat het niet de oppositie is die het parlementaire stelsel in het gedrang brengt, maar de meerderheid, die zeven maanden nodig heeft om dan in *extremis* er een koppeling door te persen, die zij vooraf niet aan het publiek heeft durven bekennen. (*Applaus bij de leden van de oppositie.*)

De heer Voorzitter. — De heer Beysen heeft het woord.

De heer Beysen (*op de tribune*). — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Eerste Minister, collega's, zoals de oppositie vanzelfsprekend het recht heeft om te beletten dat een meerderheid haar beleid wil doordrukken, zo heeft die meerderheid vanzelfsprekend het volle recht om precies waar te maken dat dit beleid op tijd en stond gestalte krijgt. Alle discussies over of het nu nog opportuun is in deze tijdsspanne van het jaar een belangrijk ontwerp ter behandeling te nemen, verdwijnen in het niet wanneer men weet dat er een politieke meerderheid is die de vaste overtuiging heeft om zowel de rijksmiddelenbegroting als het ontwerp over de fiscale wet vóór de vakantie door te drukken. Dat is ook de mening van de PVV-fractie.

Indien er in de conferentie van voorzitters duidelijke afspraken bekomen hadden kunnen worden over meerderheid en oppositie heen, dan zouden wij ons in een totaal andere situatie bevonden hebben dan nu het geval is. Bij ontstentenis van een overeenkomst tussen meerderheid en oppositie, zien wij ons nu verplicht te vragen om tot de oprichting van een bijzondere commissie ter behandeling van het ontwerp van fiscale wet over te gaan.

De heer Tobback. — Dat is een bekentenis.

De heer Beysen. — De wijze van behandeling van het ontwerp in de bijzondere commissie zal afhangen van de manier waarop wij in de eerstvolgende conferentie van voorzitters een akkoord over de werkzaamheden zullen bereiken. Indien kan worden overeengekomen dat de rijksmiddelenbegroting in de plenaire vergadering van de Kamer binnen een aanvaardbare termijn...

De heer Tobback. — Gaat u bepalen wat aanvaardbaar is?

De heer Beysen. — ... zou kunnen afgewerkt worden — ik deel de mening van de heer Schiltz, zeggende dat wat uitgebreid in openbare commissie werd behandeld, vanzelfsprekend niet op dezelfde manier moet overgedaan worden in de plenaire vergadering —, zullen wij de behandeling van de fiscale wet in een bijzondere commissie niet laten samenvallen met de bespreking van de rijksmiddelenbegroting. Kan er echter geen formele afspraak gemaakt worden, dan zeg ik hier nu namens mijn fractie dat wij onmiddellijk zullen overgaan tot de bespreking van het ontwerp van fiscale wet in de op te richten bijzondere commissie, omdat ik meen dat de *efficiency* ook moet tellen, en dat wij vooral ten overstaan van de publieke opinie ook moeten duidelijk maken dat het Parlement in staat is om op een adequate en snelle manier belangrijke beslissingen te treffen. Dit is een opdracht die ons nu nog rest vóór de vakantie. (*Applaus en protest.*)

De heer Voorzitter. — De heer Dierickx heeft het woord.

De heer Dierickx. — Mijnheer de Voorzitter, wanneer deze belangrijke debatten plaatshebben gedurende de Mundial en de vakantieperiode, dan is dit niet alleen het gevolg van moeilijkheden binnen de regering, maar is dat ook het resultaat van een weldoordacht plan van de heer Martens. Wij zullen dat trouwens morgen bewijzen. Het is een schande voor dit Parlement dat het op een dergelijk planmatige manier gebeurde. (*Applaus bij de leden van de oppositie. Geroep bij de leden van de meerderheid.*)

M. le Président. — Mes chers collègues, nous allons maintenant nous prononcer. Je voudrais simplement dire que, puisque commission spéciale il y aura, je la présiderai normalement, et je veillerai que les débats se déroulent sans hâte excessive, mais aussi sans atermoiements inutiles...

M. Van der Biest. — C'est une belle formule.

M. le Président. — C'est une belle formule, en effet, et je crois que dans la pratique, vous pourrez voir ce que cela signifie. Et je pense qu'il est possible que dans un délai raisonnable — c'est également une formule que M. Moureaux doit connaître —, nous pourrions en terminer, avec la

possibilité pour chacun de dire ce qu'il pense et d'exprimer son opinion. Mais pour cela, il ne sera pas nécessaire de tenir des discours de deux à trois heures ni de répéter à cinquante la même chose. Cela me paraît évident.

L'appel nominal est-il demandé sur le principe de cette création? (Oui.)

Il est procédé au vote nominatif sur le principe de la création de la commission spéciale.

Er wordt overgegaan tot de naamstemming over het principe van de oprichting van een speciale commissie.

170 membres sont présents.

170 leden zijn aanwezig.

112 répondent oui.

112 antwoorden ja.

53 répondent non.

53 antwoorden neen.

5 s'abstiennent.

5 onthouden zich.

En conséquence la Chambre adopte le principe de cette création. Bijgevolg wordt het door de Kamer aangenomen.

Ont répondu oui:

Hebben ja geantwoord:

MM. Ansoms, Antoine, Beerden, Beysen, Mme Boeraeve-Derycke, MM. Bonmariage, Bosmans, Bourgeois, Breyne, Bril, Cauwenberghs, Coens, Cornet d'Elzuis, Cortois, Damseaux, Declercq, Decoster, De Croo, de Donnée, De Groot, De Keersmaecker, Mmes De Loore-Raeymaekers, Demeester-De Meyer, MM. Denys, Depré, De Roo, Desutter, Mlle Detaille, MM. Detremmerie, Devolder, Dewael, D'hondt, Dhoore, Diegenant, Ducarme, du Monceau de Bergendal, Dupré, Eyskens, Flamant, Gehlen, Gendebien, Ghesquière, Gol, Mme Goor-Eyben, MM. Grafé, Grootjans, Mlle Hanquet, MM. Hermans, Jérôme, Kelchtermans, Kempinaire, Klein, Knoops, Kubla, Lagneau, le Hardy de Beaulieu, Lenaerts, Lenssens, Léonard, Lestienne, Lienard, Marchand, Maitens, Maystadt, Mme Merckx-Van Goeij, MM. J. Michel, L. Michel, Moors, Mundeleer, Neven, Mme Neyts-Uyttebroeck, MM. Nols, Nothomb, L. Olivier, M. Olivier, R. Peeters, Petitjean, Piot, Pivin, Poswick, Simonet, Mme Smet, MM. Sprockeels, Steverlynck, Mme Steyaert, MM. Suykerbuyk, Taelman, Tant, Thys, Tilquin, Tindemans, Uyttendaele, E. Vandebosch, Van den Brande, Vandermeulen, Van de Velde, Vangronsveld, Vankeirsbilck, Van Parys, Van Renterghem, Van Rompaey, Van Rompuy, Van Wambeke, Verberckmoes, Verhaegen, Verhofstadt, Vermeiren, Vreven, Wathélet, Wauthy, Willems et Defraigne.

Ont répondu non:

Hebben neen geantwoord:

MM. Albert, Anselme, Baudewijns, Beckers, Biefnot, Bondroit, Bossuyt, Mlle Burgeon, MM. Burgeon, Busquin, Clerfayt, Coëme, Collart, Daras, De Batselier, Dofset, Delhay, Delizée, De Loor, Denison, Derycke, De Weirde, Dierickx, Féaux, Galle, Hancké, Happart, M. Harmegnies, Y. Harmegnies, Henry, Laridon, Leclercq, Mme Lefebvre, MM. Moureaux, Perdiu, Peuskens, Ramaekers, Slegckx, Mme Spaak, MM. Tasset, Temmerman, Tobback, Tomas, Van der Biest, Vanderheyden, Van Durme, Van Elewycq, Van Miert, R. Van Steenkiste, Walry, Willockx, Winkel et Yliff.

Se sont abstenus:

Hebben zich onthouden:

MM. Belmans, Caudron, De Beul, Pillaert et Schiltz.

Je réunirai la conférence des présidents dans le courant de l'après-midi, en principe à la fin de la séance. Mais comme il est impossible de savoir combien de temps vont durer nos travaux — il y a certains projets de loi importants, et j'ignore combien de personnes vont intervenir —, cette conférence aura lieu au plus tard en tout cas à 18 h. Donc, la réunion de la conférence des présidents se réunira cet après-midi, et au cas où les travaux en séance plénière ne seraient pas terminés à cette heure-là, au plus tard à 18 h.

De heer Tobback heeft het woord.

De heer Tobback. — Mijnheer de Voorzitter, ik laat u alleen opmerken dat u dan de leden van de verschillende commissies moet laten verwittigen, want de bel van het einde van de vergadering wordt daar niet gehoord.

M. le Président. — Je veillerai que tout le monde soit prévenu si la séance se termine avant 18 h. C'est d'ailleurs mon souhait mais rien n'est certain.

PROPOSITION D'AVIS MOTIVE VOORSTEL VAN GEMOTIVEERD ADVIES

Proposition d'avis motivé en application de l'article 32, § 1, deuxième alinéa, de la loi ordinaire du 9 août 1980 de réformes institutionnelles, au sujet d'un conflit d'intérêts surgi entre le Conseil flamand et le Conseil de la Communauté française à propos d'une proposition de décret de MM. Lagasse et cs. « tendant à assurer la défense de la langue française et à garantir aux mandataires publics d'expression française la liberté d'user de leur langue dans l'exercice de leurs fonctions »

Discussion

Voorstel van gemotiveerd advies in toepassing van artikel 32, § 1, tweede lid, van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen met betrekking tot een belangenconflict dat gerezen is tussen de Vlaamse Raad en de Raad van de Franse Gemeenschap betreffende een voorstel van decreet van de heren Lagasse c.s. « tendant à assurer la défense de la langue française et à garantir aux mandataires publics d'expression française la liberté d'user de leur langue dans l'exercice de leurs fonctions »

Bespreking

M. le Président. — Mesdames, Messieurs, l'ordre du jour appelle la discussion de la proposition d'avis motivé en application de l'article 32 § 1 de la loi ordinaire du 9 août 1980.

Dames en Heren, aan de orde is de bespreking van het voorstel van gemotiveerd advies in toepassing van artikel 32, § 1 van de gewone wet van 9 augustus 1980.

La discussion générale est ouverte.

De algemene bespreking is geopend.

La parole est à M. Biefnot.

M. Biefnot (à la tribune). — Monsieur le Président, Monsieur le Ministre, chers collègues, la commission du Règlement des conflits et des Réformes institutionnelles ayant été amenée à se prononcer sur ce projet d'avis motivé, c'est donc l'avis qu'a recueilli la majorité de la commission qui viendra devant notre assemblée.

Je pourrais difficilement revenir sur la proposition d'avis motivé qui a été écartée, mais je ne saurais pour autant, au nom du groupe socialiste — et j'imagine aussi au nom de l'ensemble des groupes francophones de cette assemblée —, être d'accord avec le texte voté par la commission et proposé par MM. Suykerbuyk, Flamant et Van Elewycq, qui dit ceci : « En ce qui concerne la proposition de décret n° 30, déposée au Conseil de la Communauté française, la Chambre constate ce qui suit : Les intérêts des institutions nationales et des institutions régionales sont lésés lorsque, après l'annulation d'un décret pour la Cour d'arbitrage, une proposition ou un projet de décret ayant le même contenu que le décret annulé est soumis à l'approbation d'un Conseil de Communauté ou de Région. »

Le même objectif est poursuivi par le biais de la proposition de décret déposée par MM. Lagasse et consorts, qui, dans sa formulation, avait tenu compte des avis du Conseil d'Etat et de la Cour d'arbitrage à propos de la proposition Lepaffe annulée par la Cour d'arbitrage, notamment en ses redéfinitions des objectifs et des critères de rattachement.

L'autre proposition qui a été rejetée, et qui était introduite par MM. Moureaux, Kubla et Gendebien, dit précisément : « La Chambre des Représentants saisie par le Conseil flamand d'un conflit d'intérêt au sujet d'une proposition de décret tendant à assurer la défense de la langue française, proposition de décret examinée par le Conseil de la Communauté française, constate que ce texte vise uniquement à assurer la liberté dans l'emploi des langues prévue par notre Constitution. » En fait, le titre est très clair à ce sujet.

La proposition de M. Lagasse s'intitule : « Proposition de décret tendant à assurer la défense de la langue française et à garantir aux mandataires publics d'expression française la liberté d'user de leur langue dans l'exercice de leurs fonctions. » Sans se permettre d'exiger quoi que ce soit de plus, le législateur de la Communauté française a, entre autres responsabilités, c'est clair, celle d'intervenir chaque fois qu'il est nécessaire pour sauvegarder la langue française et garantir les principes essentiels de la démocratie.

Le texte tel qu'il était proposé par notre collègue M. Lagasse avait pour principe la liberté de s'exprimer en français pour tout mandataire public d'expression française exerçant ses fonctions dans tout organisme de droit public dont il fait partie. La proposition faite par M. Lagasse n'interdit d'ailleurs nullement l'emploi d'une langue déterminée. C'est dans un cadre de liberté totale qu'il protège l'usage de la langue française. Le mandataire public d'expression française, c'est-à-dire celui qui est élu ou nommé, utilise habituellement la langue officielle de la région unilingue française.

Il n'est sans doute pas sans intérêt de relire ici le rapport présenté par les professeurs MM. J. Velu et A. Vanwelckenhuysen aux Journées inter-universitaires de droit public de Liège, les 29 et 30 novembre 1979, et consacré au contrôle de la conformité des normes ayant force de loi aux règles redistribuant le pouvoir législatif. Ces deux professeurs de droit public, éminents magistrats, se référant à la position adoptée par la Cour de cassation, faisaient la constatation suivante : « Il nous paraît que, selon cette interprétation de l'article 59bis de la Constitution, le constituant, en disposant que les décrets auront force de loi dans telle région linguistique, affirme seulement que le champ d'application des décrets dans l'espace aura rapport avec le territoire de cette région des critères différents, tenant à la personne ou à l'acte, peuvent être imaginés, afin de définir précisément ce rapport. Le « facteur de rattachement » d'une personne peut être son domicile, le lieu de sa naissance, le siège de l'une de ses activités, le siège d'exploitation de son entreprise, l'endroit où son activité produit certains de ses effets, l'occupation de travailleurs », et caetera. C'est en fait le droit des gens contre le droit du sol.

Que les législateurs communautaires puissent déterminer le champ d'application de leurs règles en recourant à divers critères de rattachement, cela a été confirmé par le législateur lorsqu'il a créé la Cour d'arbitrage et qu'il a expressément envisagé l'hypothèse de « conflits de compétence sans excès de compétence ».

De son côté, le Conseil d'Etat ayant rappelé qu'« il existe des éléments extrêmement divers qui établissent des liens entre une situation et une règle de droit », considère que l'essentiel est que les critères de rattachement correspondent à un lien réel suffisamment caractérisé entre la situation visée et le territoire.

Pour nous, la proposition faite par M. Lagasse, quel que soit le sort qui lui sera réservé, sera suivie d'autres, parce que c'est un principe auquel nous sommes fermement attachés. Nous considérons, de plus, que le suffrage universel ne saurait s'encombrer de ces critères supplémentaires d'éligibilité.

Pour toutes ces raisons, nous sommes totalement opposés au projet de résolution tel qu'adopté par la commission.

M. le Président. — La parole est à M. Clerfayt.

M. Clerfayt (à la tribune). — Monsieur le Président, chers collègues, notre collègue Yvon Biefnot ayant fort bien dit ce qu'il fallait dire sur le plan juridique — et j'ajouterai technique, sans donner à ce mot technique une connotation péjorative —, je voudrais situer mon intervention sur un autre plan.

Avant-hier, le 7 juillet, en Colombie, le pape Jean-Paul II a déclaré : « Aucune paix n'est possible sans correction des injustices. » Tout homme de cœur, tout vrai démocrate a le devoir d'intervenir, selon ses moyens, quand il constate une injustice où qu'elle soit. Ainsi, vous le faites et nous le faisons, selon les moyens disponibles, qu'il s'agisse du Chili, de l'Afghanistan ou de l'Afrique du Sud. Pourquoi cela ne serait-il pas valable dans notre pays ? Parce qu'il y aurait une frontière linguistique ? Eh bien, laissez-moi vous dire que ce même 7 juillet, François Mitterrand, à Moscou, a déclaré : « Le droit n'a pas de frontières lorsque la liberté est menacée » ; et je suis persuadé que tous les membres de cette Chambre sont disposés à applaudir une telle déclaration. Ce qui est vrai à Moscou doit l'être *a fortiori* à l'intérieur d'un seul et même pays comme la Belgique. Aucune prétendue frontière linguistique ne peut être invoquée pour écraser les libertés.

L'attitude de nos collègues néerlandophones à l'égard des élus du suffrage universel tels que José Happart, Roger Thierry, René Cappart, président du CPAS de Kraainem, et caetera, est inhumaine, et délibérément scandaleuse.

La motion issue des travaux de la commission qui donc est, aujourd'hui, approuvée par une majorité — on sait bien laquelle — et qui risque, demain, lorsqu'on la soumettra au vote de cette assemblée plénière, d'être approuvée par la même majorité, est une motion qui invoque les intérêts des institutions nationales et régionales, lesquels, paraît-il, seraient lésés par cette proposition de décret Lagasse, tout comme ils l'auraient été antérieurement par une proposition légèrement différente mais poursuivant le même but, ainsi que l'a expliqué M. Biefnot.

Cette affirmation est vraiment risible, mes chers collègues néerlandophones. Il n'y a pas d'institutions définitives et légitimes si elles sont fondées sur la mesquinerie, l'étroitesse de vue, l'étroitesse d'esprit, l'injustice, sur l'atteinte aux libertés de toutes espèces, y compris les libertés linguistiques, et sur les atteintes à la démocratie. De telles institutions doivent être combattues; elles doivent être modifiées; elles doivent évoluer.

La frontière linguistique, qui a été mal définie, appelle des corrections. Une fois ces corrections apportées, tous ces problèmes, dont nous débattons, n'encombrent plus le climat politique de notre pays. Nous n'aurons de cesse, en ce qui nous concerne, que cette frontière linguistique, qui est une part de l'ensemble des institutions nationales et régionales, ne soit changée parce qu'elle est injuste. Nous recommanderons à revendiquer cela et à proposer ces modifications jusqu'au jour où cette frontière de l'intolérance, qui est vraiment une réminiscence barbare et moyenâgeuse inacceptable en cette fin du vingtième siècle, aura été effacée ou au minimum déplacée.

A propos de la périphérie bruxelloise et des Fourons, comme au sujet de Bruxelles, d'ailleurs — mais c'est un autre débat —, nos collègues néerlandophones sont en train d'assassiner la démocratie en Belgique. Il est temps que cela s'arrête, car bientôt, il ne restera plus rien de commun entre nous, si cette situation devait se prolonger. Il est encore temps de trouver une paix raisonnable. Il suffit pour cela que nos collègues néerlandophones retrouvent enfin la juste compréhension de ce qu'impose la loyauté démocratique. Je vous remercie. (*Applaudissements sur les bancs du FDF et du PS.*)

De heer Voorzitter. — De heer Coveliers heeft het woord.

De heer Coveliers (op de tribune). — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, geachte collega's, hoewel de stellingen die hier werden verkondigd, reeds geruime tijd bekend zijn, wil ik nog even het standpunt van de Vlaams-nationalisten in dit opzicht naar voren brengen. Ik meen dat dit voor de Franstaligen in dit land belangrijk is.

Indien het bewijs wordt geleverd dat een samenleving in een statenbond tussen de Vlamingen en de Franstaligen mogelijk zou zijn, zijn wij bereid te streven naar een dergelijke statenbond. Indien dat het geval zou zijn, is het evident dat iedereen, en vooral de Franstaligen, de spelregels moeten naleven. Het essentiële van deze spelregels is dat er geen inmenging is in de interne aangelegenheden van een andere Gemeenschap.

Uit de verschillende voorstellen die in de Franse Raad worden ingediend, blijkt regelmatig dat zij daaraan nog niet kunnen wennen en dat ze blijkbaar nog steeds het imperialistisch trekje hebben om zich de bevoegdheid te willen aanmatigen zich bezig te houden met de belangen die enkel en alleen de Vlamingen aanbelangen.

Welnu, het is één van de twee. Ofwel zal men leren dat de Vlamingen in het homogene Vlaamse taalgebied alleen en op democratische manier de beslissingen treffen, zodat het mogelijk is in het kader van een statenbond verder samen te leven. Ofwel, indien men die essentiële regel niet naleeft, zal men moeten vaststellen en aanvaarden dat er voor de Vlamingen maar één mogelijkheid openblijft, met name het opeisen van hun belangen en van een volledig zelfbestuur. (*Applaus bij de leden van de Volksunie en de CVP.*)

De heer Voorzitter. — De heer Suykerbuyk heeft het woord.

De heer Suykerbuyk (op de tribune). — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, geachte collega's, wij bevinden ons hier in een tamelijk surrealistische situatie. Wanneer ik hier voor de zoveelste maal de heer Clerfayt zijn standpunt hoor verkondigen, moet ik tot mijn spijt vaststellen dat hier een dovemans gesprek aan de gang is. De essentie van de zaak waarover het hier gaat, is dat, wanneer in een federale staat ...

De heer Clerfayt. — De federale staat bestaat hier niet.

De heer Suykerbuyk. — ... over een probleem waarvoor men het recht heeft het bij middel van een decreet op te lossen, de arbiter een uitspraak heeft gedaan, men zich, overeenkomstig de *Bundestreu*, daaraan moet houden.

M. Clerfayt. — La loyauté démocratique est plus importante que la loyauté fédérale!

De heer Suykerbuyk. — Wanneer men echter — en hier treed ik het standpunt bij van de heer Coveliers — de essentiële regels van het spel niet eerbiedigt, kan van een federale inrichting geen sprake zijn. Het fundamentele in deze aangelegenheid is niet zozeer de vraag of het decreet van de heer Lagasse goed of slecht is, maar wel dat men ingaat tegen een beslissing door het Arbitragehof getroffen. Dat is de essentie van wat wij hier bespreken. Ik kan mij niet voorstellen dat de leden van de Kamer, behoudens degenen die dit voorstel van gemotiveerd advies hebben ingediend en ook in de commissie hebben goedgekeurd — ik richt mij hier speciaal tot de Franstaligen —, deze tekst zouden afwijzen. Wanneer men niet kan aanvaarden dat onze instellingen worden geschaad door het steeds opnieuw indienen van een decreet met dezelfde strekking, nadat het Arbitragehof een uitspraak heeft gedaan, slaat men de essentiële voorwaarde voor een goed functioneren van een federale staat in de wind.

Ik doe een oproep opdat deze motie niet op de klassieke wijze van Vlamingen tegenover Franstaligen zou worden gestemd, maar opdat degenen die accepteren dat het Arbitragehof bestaat, een functie heeft en nodig is om die zogenaamde *Bundestreu*e te doen eerbiedigen, deze motie zouden willen goedkeuren. Door het aanvaarden van deze regel zou er tenminste nog iets zijn dat ons kan binden. Als wij allen de beslissingen van het Arbitragehof eerbiedigen, zou dat een bescheiden stap zijn in wat wij nodig hebben om in een federaal verband te blijven leven. (*Applaus bij de leden van de CVP en de Volksunie.*)

De heer Voorzitter. — De heer Tobback heeft het woord.

De heer Tobback (*op de tribune*). — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, collega's, ik sluit mij in grote lijnen aan bij wat de heren Coveliers en Suykerbuyk daarnet hebben verklaard. Ik wil er evenwel iets aan toevoegen.

Zoals gisteren — en niet door een Vlaming — in de commissie voor de Regeling van conflicten en de Hervorming van de Instellingen reeds werd opgemerkt, bevinden wij ons in een surrealistische situatie, waarvan men bij voorbaat weet dat de Vlaamse meerderheid verplicht is het spelletje mee te spelen. Wij kunnen niet doen alsof onze neus bloedt. Ook aan Franstalige zijde kent men bij voorbaat de afloop van deze situatie.

Wat mij verontrust, is niet zozeer dat in de Franse Gemeenschapsraad een of andere zonderling dit spelletje altijd opnieuw probeert te spelen, maar wel dat die raad zich als één man daarachter plaatst, niet uit overtuiging, maar uit gebrek aan politieke moed.

M. Clerfayt. — Vous parlez de vous?

M. Tobback. — Non, je parlais du Conseil de la Communauté française de Belgique, et vous savez très bien de qui je parle.

M. Clerfayt. — Cela vaut la Communauté flamande.

M. Tobback. — Vous ferez vous-même le partage des excités et des autres.

M. Clerfayt. — Où sont ces excités?

De heer Tobback. — Mijnheer Clerfayt, ik zeg u dat u die opsplitsing wel zelf zal maken. Maar in ieder geval — en daar wend ik mij meer in het bijzonder tot de CVP, en tot de heer Suykerbuyk — zou dit soort plagerijen er eindelijk weleens kunnen toe leiden dat op een dag — ik denk onder meer aan het wetsvoorstel-Galle en aan het wetsvoorstel-Diegenant — zelfs de meest tegemoetkomenden onder ons, die ter wille van nationale regeringsmeerderheden en -verbanden altijd opnieuw uw plagerijen blijven uitstaan en doorslikken, en wij allen tesamen op de idee komen om, voor een ernstige aangelegenheid, de Vlaamse meerderheid in het Parlement te gebruiken, en dan zal u zich dat beklagen. (*Applaus bij de leden van de SP, de CVP en de Volksunie.*)

M. Clerfayt. — Que les Flamands appliquent les principes démocratiques!

M. Tobback. — Ce sont toujours les mêmes qui paient le prix pour la subsistance du gouvernement!

M. le Président. — Je ne vois pas en quoi ceci fait survivre ou non le gouvernement. Veuillez vous en tenir au débat.

M. Tobback. — Cela faisait partie du débat.

M. le Président. — Je voulais faire la remarque suivante. Cette procédure, qui fait de la Chambre des représentants une sorte d'arbitre, ne sert pas à grand-chose. On l'avait voulue pour essayer d'atténuer les tensions;

elle aboutit exactement au résultat inverse. Lorsqu'une procédure ne donne pas les résultats espérés et qu'elle s'avère totalement inefficace, je crois que la première des choses à faire est de la supprimer. Avis à ceux que cela intéresse.

PROJETS DE LOI — WETSONTWERPEN

Wetsontwerp houdend goedkeuring van de Europese Akte, opgemaakt te Luxemburg op 17 februari 1986, en te Den Haag op 28 februari 1986 (nr. 550/1)

Voorstel van resolutie aangenomen door het Adviescomité voor Europese Aangelegenheden (nr. 500-I (Eur))

Voorstel van resolutie (de heer Dierickx) betreffende de Europese Akte en steun aan het ontwerp van Europese Unie (nr. 428/1)

Algemene bespreking

Projet de loi portant approbation de l'Acte unique européen, fait à Luxembourg, le 17 février 1986, et à La Haye le 28 février 1986 (n° 550/1)

Proposition de résolution adoptée par le Comité d'Avis chargé de questions européennes (n° 500-I (Eur))

Proposition de résolution (M. Dierickx) relative à l'Acte unique européen et au soutien au projet d'Union européenne (n° 428/1)

Discussion générale

M. le Président. — Mesdames, Messieurs, l'ordre du jour appelle la discussion du projet de loi n° 550 et des propositions de résolutions n°s 500-I et 428.

Dames en Heren, aan de orde is de bespreking van het wetsontwerp nr. 550 en de voorstellen van resolutie nrs. 500-I en 428.

La discussion générale est ouverte.

De algemene bespreking is geopend.

Je voudrais attirer l'attention de la Chambre que nous nous trouvons devant une nouveauté. Nous allons examiner un projet de loi portant approbation d'une convention internationale, mais aussi un rapport et une résolution, rapport qui a été fait, au nom du Comité d'avis chargé de questions européennes, par M. Croux, qui n'est pas membre de notre assemblée, mais parlementaire européen. Ce comité d'avis s'est déjà réuni un certain nombre de fois. Il a d'autres rapports ainsi que d'autres textes et documents sur le métier. Y collaborent des membres de l'assemblée et des membres du Parlement européen. Je crois que l'on y fait un travail intéressant dans la perspective de développer et d'améliorer les institutions européennes.

Le Comité a examiné un projet de résolution sur l'Acte unique. C'est la raison pour laquelle ce document est examiné directement en séance plénière, sans passer par la commission des Relations extérieures. La collaboration qui s'est instaurée avec les parlementaires européens est une fort bonne chose, et je pense qu'elle est de nature à prévenir un certain nombre sinon de conflits, en tout cas de difficultés.

De minister van Buitenlandse Betrekkingen heeft het woord.

De heer Tindemans, minister van Buitenlandse Betrekkingen (*op de tribune*). — Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, hiermee wordt, Mijnheer de Voorzitter, dus de bespreking van het wetsontwerp houdende goedkeuring van de Europese Akte, opgemaakt te Luxemburg op 17 februari 1986 en te Den Haag op 28 februari 1986, aangevat. Ik neem mij voor daarover nu te spreken. Inzake de twee volgende voorstellen, namelijk het voorstel van resolutie aangenomen door het Adviescomité voor Europese Aangelegenheden en het voorstel van resolutie (van de heer Dierickx) betreffende de Europese Akte, zal ik een antwoord verstrekken op het einde van het debat.

Mijnheer de Voorzitter, wanneer ik hier de geringe belangstelling voor dit debat zie, ben ik geenszins in een ironische stemming wanneer ik beweer dat dit debat historisch zou dienen te zijn in deze Kamer van Volksvertegenwoordigers, vermits de inzet ervan de goedkeuring van een Europese Eenheidsakte betreft. Dat betekent een gevoelige wijziging van het Verdrag van Rome, waarmee ook ons land meende de richting van de geschiedenis in West-Europa te kunnen bepalen.

Bepaalde delen van het in 1957 goedgekeurde Verdrag van Rome werden ook uitgevoerd. Sommige, waaronder de Douane-Unie, werden zelfs sneller uitgevoerd dan was overeengekomen. Andere delen echter bleven onuitgevoerd of vonden slechts een gedeeltelijke toepassing. Slechte gewoonten werden soms aangenomen, in strijd met het Verdrag, zoals bijvoorbeeld het bestempelen van de notulen van de bijeenkomst van januari 1966 gehouden te Luxemburg als «het Compromis van Luxemburg».

Sommigen, niet wetende wat in 1966 gebeurde, aarzelen nu zelfs niet te spreken over een vetorecht, hoewel ieder eerlijk lezer van het Verdrag moet toegeven dat in de ganse tekst geen spoor van een vetorecht is te bespeuren.

Reeds op het einde van de jaren zestig en zeker in het begin van de jaren zeventig werd de roep naar een Europese Unie sterk. Men wilde van de fase van een Gemeenschap naar de fase van een Unie gaan, en daardoor kennelijk een meer politieke inhoud geven aan de verbintenis die door zes Europese landen was aangegaan. Later zou het aantal lidstaten groeien van zes tot twaalf.

Hoewel de doelstelling duidelijk was aangegeven, bleef de inhoud van zulke Unie niet duidelijk omschreven en werd de definitie nooit scherp geformuleerd. De behoefte aan zulke preciseringen werd echter voortdurend groter. In december 1974 werd mij te Parijs de opdracht gegeven een verslag te schrijven over de Europese Unie, over haar betekenis en over de manier waarop ze kon worden bereikt. Ik diende daarbij rekening te houden met eenzelfde verslag dat reeds vroeger aan de Commissie van de Gemeenschap was gevraagd, en met een rapport van het toenmalig Europees Parlement. In mijn verslag heb ik aangeduid dat, om de fase van een Europese Unie te bereiken, de gemeenschap dient te worden uitgebouwd tot een economische en monetaire unie, dat de Unie een gemeenschappelijk extern beleid dient te hebben, althans inzake een aantal sectoren, dat het Europa der burgers een werkelijkheid moet worden, en dat, om dat alles te schragen, de instellingen dienen te worden versterkt.

In december 1974 werd trouwens ook beslist de zogenaamde topconferenties om te bouwen tot een Europese Raad en verkiezingen te organiseren voor een Europees Parlement. Het zou duren tot in juni 1979 vooraleer deze rechtstreekse verkiezingen, bij algemeen stemrecht, voor het eerst plaatsvonden.

Van deze drie rapporten kwam niet veel in huis. Pogingen werden dan ook ondernomen om de Europese constructie niet halfvoltwoord te laten. Men oordeelde het zelfs nodig drie Wijzen aan te stellen, die als taak kregen voor te stellen wat men van de bestaande voorstellen wellicht kon realiseren. Ook zij werden ontgoocheld.

Zo gingen de jaren zeventig voorbij. De Gemeenschap kwam haar doel niet nader, en de Unie leek een verre droom te worden. Twee Europese ministers, Genscher en Colombo, probeerden met enkele voorstellen de wagen opnieuw aan het rollen te brengen. Maar toen hun voorstellen, na nogal wat wijzigingen te hebben ondergaan, in Stuttgart in 1983 werden aanvaard in een *planning* akte, maar dus eigenlijk zonder juridische verbintenis, trad een verschijnsel op dat weldra een nieuw begrip zou worden in Europa. Enkele lidstaten maakten reserves op bepaalde punten en riepen aldus het begrip *footnote states* in het leven, een kwalificatie die nu precies niet levend en zeker niet Europees constructief is.

Bij degenen die het goed meenden met Europa, werden de irritatie en dus ook het ongeduld almaar groter. Zowel Frankrijk als de Bondsrepubliek, om de Benelux-staten niet te vergeten, leken nieuwe impulsen te willen geven. Te Fontainebleau, onder het Franse voorzitterschap, werd besloten twee nieuwe werkgroepen op te richten. Ze kregen de naam werkgroep-Dooge en werkgroep-Andonino. De heer Dooge was een lers politicus, de heer Andonino een Italiaans. De eerste werkgroep zou in een vrije gedachtenwisseling nagaan wat aan de bestaande verdragen diende gewijzigd te worden om ze te verbeteren en wat eraan toegevoegd diende te worden om de Europese Unie eindelijk te bereiken. De start leek zeer goed te zijn, ook al zou in de loop van de werkzaamheden de oorspronkelijke originaliteit worden afgezwakt. Toch zullen de verslagen van beide groepen een leidraad blijven.

Eigenaardig genoeg zag het ernaar uit dat de beweging eens te meer zou verzanden. Er diende een intergouvernementele conferentie te worden opgericht, om te kunnen beslissen welke voorstellen werden aanvaard, om ze daarna in de nationale parlementen van de lidstaten te laten goedkeuren. De weerstand tegen dergelijke conferentie leek wel onoverkomelijk. Het is dan ook dankzij de intelligentie en de handigheid van het Italiaanse voorzitterschap dat, tijdens een bijeenkomst te Milaan, tot zulke conferentie kon worden besloten, dit met behulp van artikel 236 van het Verdrag. De conferentie vergaderde te Luxemburg en besloot haar werkzaamheden in december 1985. Het resultaat wordt u vandaag voorgelegd.

Ik heb zoëven over het Italiaanse voorzitterschap gesproken, waaraan ik met overtuiging hulde breng. Inderdaad, zonder Italië zouden wij nooit tot een nieuwe tekst zijn gekomen. Toen mijn collega Giulio Andreotti de Europese Eenheidsakte ondertekende, liet hij volgende tekst opnemen in de notulen van de conferentie:

«Le gouvernement italien a toujours estimé et a inspiré son action à cette conviction, que la convocation de la Conférence intergouvernementale pour la modification des traités de Paris et de Rome devait représenter une occasion historique pour la relance du processus d'intégration européenne sur la base de l'acquis communautaire, de la Déclaration solennelle de Stuttgart sur l'Union européenne et des conclusions des rapports Dooge et Adonino; ceci, conformément à l'esprit et à la méthode du projet de Traité sur l'Union européenne voté par le Parlement européen.

L'Italie a indiqué les objectifs prioritaires suivants pour l'action commune: la création d'un grand marché qui comporte un «espace sans frontières»; l'adoption généralisée du vote à la majorité dans les décisions du Conseil et l'allégement des procédures; le renforcement du cadre institutionnel, en particulier en ce qui concerne l'attribution, comme prévu par le rapport Dooge, d'un pouvoir de codécision au Parlement européen; l'élargissement des pouvoirs de gestion et d'exécution de la Commission; l'extension des compétences du Traité de Rome à de nouveaux champs d'action.

Ces objectifs continueront à être poursuivis par le gouvernement italien, dans la conviction que leur réalisation rendra la Communauté européenne en mesure de correspondre aux besoins réels de nos peuples. Nous sommes renforcés dans cette action par le fait que ces objectifs ont été partagés, outre que par le Parlement européen, par de nombreux Etats membres et par la Commission.

Un examen objectif des résultats de la Conférence intergouvernementale fait constater que l'Acte unique européen représente une réponse partielle et insatisfaisante à l'exigence de progrès substantiels dans la direction indiquée par le Parlement européen et par les rapports des comités Dooge et Adonino. En effet, en ce qui concerne les pouvoirs du Parlement européen, l'Acte prévoit un système de double lecture qui ne constitue pas le pouvoir de codécision souhaité par le Parlement européen et par le Parlement italien. Quant à l'engagement de réaliser d'ici au 31 décembre 1992 le marché intérieur, j'observe que cet objectif est fortement conditionné par toute une série d'exceptions et de dérogations qui en atténuent substantiellement la portée. En outre, l'introduction du vote à la majorité dans les décisions du Conseil a été limitée à peu d'articles du traité, avec des exceptions et des possibilités de dérogation dans des secteurs extrêmement importants.

Enfin, tout comme n'ont pas eu lieu les progrès significatifs souhaités dans le domaine de l'Union économique et monétaire, les compétences communautaires n'ont pas été étendues à des secteurs très importants de la vie de l'Europe, tels que la culture, la santé, la lutte contre le terrorisme, la criminalité organisée et la drogue. L'Acte unique européen ne représente donc pas la réalisation de la réforme organique de la Communauté européenne pour laquelle le gouvernement italien a œuvré et qui avait été souhaitée par le Parlement national conformément aux indications fournies par l'Assemblée de Strasbourg.

Le gouvernement italien reste de l'avis que la Conférence intergouvernementale qui s'est déroulée à la suite du Conseil européen de Milan n'a ni su, ni voulu exploiter les chances qui lui étaient offertes de faire faire à notre Communauté un véritable saut de qualité. Il ne peut donc ne pas exprimer sa profonde insatisfaction. L'Italie entend, également à l'occasion de la signature de l'Acte unique européen, réaffirmer la détermination d'agir afin que les réformes limitées qui ont été convenues soient non seulement appliquées entièrement, mais aussi, et surtout, qu'elles soient appliquées dans un sens évolutif. A cet égard, en faisant siennes les demandes adressées par le Parlement européen aux gouvernements des Etats membres, le gouvernement italien demande à la présidence en exercice du Conseil de promouvoir sans délai la notification du règlement intérieur du Conseil afin de rendre possible le vote lorsque la Commission ou trois Etats membres le demandent.

Par ailleurs, le gouvernement italien demande aux gouvernements des pays de la Communauté de prendre les initiatives nécessaires afin que, d'ici au premier janvier 1988, l'on procède, au sein de toutes les institutions communautaires, à un examen sur la mise en œuvre et le fonctionnement des décisions adoptées par la Conférence intergouvernementale, afin d'en vérifier la validité et d'en élargir la portée, particulièrement en ce qui concerne une plus grande participation du Parlement européen au processus législatif, afin de permettre à la réforme envisagée de la Communauté de faire son chemin.

Enfin, le gouvernement italien rappelle dès à présent qu'il entreprendra toute action nécessaire pour sensibiliser les citoyens, les partis, les mouvements d'opinion sur les problèmes de l'Union européenne et aux initiatives correspondantes à la réaliser.»

Ik maak graag van deze gelegenheid gebruik om de grote lijnen van deze verklaring van mijn Italiaanse collega tot de mijne te maken.

De redenen waarom wij gekant waren tegen een betiteling van het resultaat van Luxemburg als «Europese Unie», zijn te vinden in de tekst die ik zoëven heb aangegeven en die in grote lijnen beantwoordt aan wat wij ons ook voorstellen van wat een Europese Unie zou moeten zijn. Toch vraagt de regering u deze Europese Eenheidsakte goed te keuren.

Om zulks te begrijpen, dient u vanzelfsprekend eerst de inhoud ervan te overwegen. Ik zal daar even blijven bij stilstaan. In de Europese Akte worden een aantal hervormingen van de verdragen en bepalingen aangaande de Europese politieke samenwerking vastgelegd. De keuze van een verdragswijziging als middel om vooruitgang te boeken, duidt toch op de wil om de Europese constructie verder uit te bouwen, in het kader van de bestaande instellingen en door middel van de communautaire methode. In de preambule wordt uitdrukkelijk het democratisch karakter van de Gemeenschap onderstreept en verwezen naar het Europees Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens en naar het Europees Sociaal Handvest. De gemeenschappelijke bepalingen van het Verdrag plaatsen de Europese Akte in een ruimer perspectief en stellen als doel de Europese Unie concrete vorderingen te doen maken. Ook de Europese Raad wordt door deze gemeenschappelijke bepalingen in de verdragen opgenomen. Deze creatie van december 1974 kan men nog steeds niet in verdragteksten terugvinden. Dit zal bijgevolg thans het geval zijn.

Zonder een grondige verschuiving van het machtsevenwicht tussen de instellingen van de Gemeenschap teweeg te brengen, versterkt de Europese Akte het supranationaal karakter van de besluitvorming, zowel op het gebied van de wetgeving als op het gebied van de uitvoering. Dankzij deze Europese Akte kunnen beslissingen die betrekking hebben op primaire werkterreinen van de Gemeenschap, voortaan met gekwalificeerde meerderheid worden genomen, en niet meer, zoals vroeger, met eenparigheid.

Het Europees Parlement zal nu ook, door middel van de nieuwe procedure, ietwat meer greep krijgen op het debat binnen de Raad en op de wetgevende eindbeslissing. De Commissie krijgt toch een algemene uitvoeringsbevoegdheid.

Het belang van de rol die aan het Hof van Justitie van de Gemeenschappen is toebedeeld, wordt bevestigd, en de Raad zal maatregelen kunnen nemen ter bespoediging van de werkzaamheden van het Hof.

De artikelen 13 tot 19 van de Europese Akte vullen het EEG-verdrag aan met een reeks bepalingen na artikel 8, die tot doel hebben tegen einde 1992 het grondgebied van de Gemeenschap om te vormen tot een «ruimte zonder binnengrenzen, waarin het vrije verkeer van goederen, personen, diensten en kapitalen is gewaarborgd».

De besluiten nodig om de verwezenlijking van deze doelstelling mogelijk te maken, zijn vervat in een *Witboek* dat door de Commissie is opgesteld in juni 1985 en dat wordt vernoemd in een bij de Europese Akte gevoegde verklaring.

Een uitbreiding van de besluitvorming bij gekwalificeerde meerderheid moet bijdragen tot een tijdige realisatie van de objectieven.

Wat de monetaire capaciteit betreft, worden in een hoofdstuk het Europees muntstelsel en de ecu in het verdrag opgenomen en wordt een juridische grondslag gelegd voor een latere realisatie van een Economische en Monetaire Unie, die als dusdanig in de tekst wordt vernoemd.

Het hoofdstuk «sociale politiek» bevestigt de bevoegdheden van de Gemeenschap op sociaal gebied. Voortaan zal de Raad met gekwalificeerde meerderheid voorstellen kunnen goedkeuren die betrekking hebben op minimale voorschriften inzake verbetering van het werkmilieu. De Commissie krijgt als taak de sociale dialoog te bevorderen.

Wat de economische en sociale samenhang betreft, wordt het probleem van de minder ontwikkelde regio's in Europa erkend door de tekst. Het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling wordt in het verdrag opgenomen, met als specifieke taak deel te nemen aan «de ontwikkeling en de structurele aanpassing van de regio's met een ontwikkelingsachterstand en aan de omschakeling van industriegebieden met afnemende economische activiteit». Dit laatste is niet zonder betekenis. De reglementen van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling zullen met gekwalificeerde meerderheid kunnen worden aangenomen. De activiteiten van de bestaande structurele fondsen van de Gemeenschap zullen gerationaliseerd en beter gecoördineerd worden.

Door de Europese Akte worden onderzoek en de technologische ontwikkeling in het verdrag opgenomen, en de beslissingen in verband met de toepassingen ervan zullen met gekwalificeerde meerderheid kunnen worden getroffen.

Wat het milieu betreft, wordt ook deze problematiek in de Europese Akte opgenomen en laat de tekst de mogelijkheid open om naar een gekwalificeerde meerderheid over te stappen.

Quelles sont les dispositions du traité concernant la coopération européenne dans le domaine de la politique extérieure? Grâce à l'Acte unique, la coopération politique européenne, qui n'est pas encore consignée dans un traité, figurera dorénavant dans les traités des Communautés européennes. Il s'agit essentiellement d'une codification de la coopération telle qu'elle s'est développée à partir de la pratique depuis 1970.

Outre la codification, qui constitue déjà un progrès en soi, les Etats membres admettent également qu'une coopération plus étroite soit souhaitable dans le domaine des problèmes de la sécurité. C'est la première fois que le mot «sécurité» figure dans un texte de base de la Communauté concernant la coopération politique.

La structure existante de la coopération politique européenne est consolidée par la création d'un secrétariat qui sera établi à Bruxelles et qui sera chargé d'assister la présidence.

Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, hiermee heb ik u de samenvatting gegeven van de tekst die aan de Kamer van Volksvertegenwoordigers wordt voorgelegd. De regering vraagt dat u deze tekst zou goedkeuren.

Ik wens echter, bij wijze van slot, nog het volgende te zeggen. Wij vieren dezer dagen de honderdste verjaardag van de geboorte van Robert Schuman. Deze merkwaardige man was getekend door het leven. Zijn ouders waren slachtoffers van de oorlog van 1870; hijzelf was slachtoffer van de oorlogen 1914-1918 en van 1940-1944. Hij werd als het ware in ballingschap te Luxemburg geboren, hoewel afkomstig uit Lotharingen. Toen hij minister van Buitenlandse Zaken was, heeft hij in 1950, met groot politiek risico, het voorstel gedaan een Gemeenschap voor Kolen en Staal op te richten. De herinnering aan de laatste wereldoorlog was toen nog zeer levendig. Het was toen ook nog politiek uiterst gevaarlijk om over Europese verzoening, Frans-Duitse verzoening en samenwerking te spreken. Kolen en staal vormden in 1950 nog de machtsbasis van de geïndustrialiseerde Staten. Robert Schuman wilde voorgoed zulke potentiële tegenstellingen tussen Frankrijk, Duitsland en andere Europese landen uit de weg ruimen. Dit zou dan tevens ook de beste vredespolitiek zijn, die men zich kon indenken.

Hij wou nog verder gaan en zag in dat Europa bedreigd werd de verliezende partij te worden van een wereld in volle ontwikkeling. Hij had reeds vastgesteld, als minister, dat zonder Marshall-plan geen economische heropleving in Europa kon gebeuren en dat zonder Navo geen veiligheid voor Europa denkbaar was. Zijn obsessie was te weten hoe Europa zich zou organiseren en ontplooiën, economisch, politiek en ook wat de defensie betrof. Hij kende beter dan wie ook de Duitse psychologie en de Franse mentaliteit. Hij, die geboren was in Luxemburg, kende ook het probleem van de kleine Europese Staten. Daarom formuleerde hij zijn diepste overtuiging uiterst duidelijk: Europa moet een structuur krijgen, die beter is dan de klassieke interstatelijke diplomatie, wil zij ook blijven zijn. Regeringen en parlementen zijn er echter steeds moeilijk toe te bewegen om op dat gebied grote stappen te zetten. Derhalve, zei Schuman, moet men de kleine niet verwerpen. Hij pleitte ervoor, telkens wanneer dat ook maar mogelijk was, een stap voorwaarts te zetten, hoe klein ook. Hij wilde dat men iedere gelegenheid zou aangrijpen om positief aan de opbouw van Europa te werken, zonder ooit het doel uit het oog te verliezen.

Het is in deze geest, en bij wijze van herdenking, dat ik u vraag bij het oproepen van de ideeën van Schuman deze Eenheidsakte in het Parlement goed te keuren. Laten wij ook aanvaarden wat positief is, maar laten wij ook nooit het doel dat toch de grote meerderheid van dit Parlement voor ogen heeft inzake Europese eenmaking, uit het oog verliezen.

Vanzelfsprekend zullen wij waakzaam dienen te zijn opdat datgene wat overeengekomen werd in Luxemburg en nu in de Eenheidsakte vermeld staat, ook tijdig zou worden uitgevoerd, want als wij nu plechtig zeggen dat wij de interne markt zullen realiseren met vrij verkeer van personen, goederen, diensten en kapitalen, kan ik niet aan deze zin voorbij zonder eraan te herinneren dat dit ook in 1957 in het Verdrag van Rome stond vermeld. Helaas is het vrij verkeer tot op heden niet gerealiseerd. Nu is de wil bevestigd in een nieuwe akte. Laten wij er dus over waken dat zulks ook wordt uitgevoerd.

Indien ik hieraan nog een idee mag toevoegen, zou ik zeggen: Wat mij het meest treft in de Europese samenwerking van vandaag, met de positieve en minder positieve punten ervan, is dat Europa op dit ogenblik vaart zonder kompas. Europa weet niet goed in welke richting zich te bewegen, naar welke haven het wil stevenen en waar het zich moet thuis voelen.

De tekst van de Europese Akte houdt een verbetering in die men in de werkelijkheid zal pogen te realiseren, indien niet volledig, dan toch voor het grootste gedeelte, en dit in de geest van de Verdragen. Een verwerping van deze tekst zou uiterst gevaarlijk voor de bestaande constructie en zeker voor de toekomst zijn. Inzake de interne markt, de versterkte monetaire samenwerking, de versterkte politieke samenwerking — met daarin de veiligheid opgenomen —, de technologie binnen het kader van de Gemeenschap, het milieu, de cohesie — wat in de tekst een andere naam is voor Europese solidariteit met de minst ontwikkelde gebieden van de Gemeenschap —, de sociale politiek, de beheersbevoegdheden van de Commissie, en ten slotte het Parlement, is de tekst die voorligt — wat men ook moge zeggen —, een verbetering, hoe minimaal ook, ten opzichte van de bestaande toestand.

Wanneer men alles overweegt wat erin vervat is, niettegenstaande onze ontgoocheling en de wil om het zo goed mogelijk te verbeteren, durf ik de Kamer te vragen deze tekst goed te keuren. Laten wij samen uit alle kracht proberen er dankzij deze tekst het beste van te maken. (*Applaus bij de leden van de meerderheid.*)

De heer Voorzitter. — De heer Sprockeels heeft het woord.

De heer Sprockeels (op de tribune). — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, geachte collega's, de aanpassing van het Verdrag van Rome, waaraan de Europese Ministerraad in Den Haag de laatste hand legde, kan vanuit twee gezichtshoeken bekeken worden. Inhoudelijk kan er zeker niet van een grootscheepse hervorming gesproken worden. Met het oog op de realisering van de interne markt werd ongetwijfeld een stap vooruit gezet door de besluitvorming in beperkte mate te versoepelen. Maar voor het overige is er mijns inziens weinig te melden.

Niettemin heeft het weinig zin te klagen over het feit dat de staats- en regeringsleiders in Luxemburg en Den Haag de herziening van het Europees Verdrag beperkt hebben tot het absolute minimum. De realiteit van de Europese Gemeenschap is nu eenmaal zo, dat voortdurend moet gezocht worden naar de grootste gemene deler van de nationale belangen van de twaalf lidstaten. Dit kan nooit tot fraaie resultaten leiden. Niettemin is het eigenlijk, gezien de uiteenlopende belangen en het oorspronkelijk verzet van een aantal lidstaten, een klein wonder dat de staats- en regeringsleiders het in principe eens geworden zijn over een hervorming, hoe klein en onvolmaakt die ook is. Vooral wanneer men uitgaat van de situatie waarvoor men enkele maanden vóór de ondertekening stond, kunnen de resultaten het «enig mogelijk compromis» genoemd worden, of zoals François Mitterrand het zei: «het compromis van de vooruitgang».

Het zal er echter op aankomen dat dit compromis van de vooruitgang zo vlug mogelijk zal worden omgezet in een dynamisch compromis. Indien dit niet het geval zou zijn, vereest mijn fractie dat dit akkoord niet zal leiden tot een verder integratie.

Het positieve van de Europese Akte is, dat de wil van de lidstaten om bij elkaar te blijven en verder samen te werken, net iets sterker gebleken is dan alles wat hen scheidt. Inhoudelijk toont de Europese Akte duidelijk aan dat het huidige minipakket het uiterste is waartoe de lidstaten samen bereid zijn. Ook mag men niet uit het oog verliezen dat het niet de verdragteksten zijn die doorslaggevend zijn, maar wel de politieke wil om deze teksten tot leven te wekken.

Mijn fractie zal dit ontwerp goedkeuren, omdat het een verdere, zij het kleine, bijdrage levert voor het Europees integratieproces. Niettemin hoopt de PVV-Kamerfractie dat het toekomstig Belgisch voorzitterschap, zoals in het verleden, opnieuw impulsen zal geven aan de noodzakelijke Europese integratie.

Daarom zou ik u, Mijnheer de Minister, willen vragen welke initiatieven ons land volgend jaar, wanneer wij het voorzitterschap van de Raad opnieuw zullen uitoefenen, zal nemen, al of niet in Benelux-verband, om de integratie, die in Luxemburg en Den Haag opnieuw alleen met de lippen beleden werd, concreet gestalte te geven. Dit concretiseren veronderstelt in de eerste plaats voornamelijk wijzigingen in verband met het besluitvormingsmechanisme, daar het huidige systeem onder andere wegens het nog steeds handhaven van «het compromis van Luxemburg», dat door de Europese Akte niet ongedaan werd gemaakt omdat het niet in de verdragen ingeschreven was, te inert geworden is.

Zolang de nationale belangen het besluitvormingsmechanisme kunnen blijven afremmen, zal men mijns inziens nooit tot een waarachtige Europese integratie kunnen komen. Indien het systeem van de gekwalificeerde meerderheid voor de algemene beleidsbeslissingen niet kan ingevoerd worden, zal men ook op de nieuwe bevoegdheidssterreinen reëel weinig succes kunnen boeken. Daarom stelt mijn fractie dat het veralgemenen van de gekwalificeerde meerderheid een *conditio sine qua non* is voor een verdere

integratie. Om die reden moet de Belgische regering tijdens haar nakend voorzitterschap absolute prioriteit geven aan de herziening van de besluitvormingsprocedure. (*Applaus bij de leden van de meerderheid.*)

De heer Voorzitter. — Mijnheer Dierickx, u hebt uw voorstel van resolutie ingetrokken en vervangen door een amendement met dezelfde draagwijdte, dat als volgt luidt:

In het «II. Over de Europese Unie», tussen de punten 3) en 4), een punt 3bis (*nieuw*) invoegen, luidend als volgt:

«3bis. dat de Regering moet voorstellen dit ontwerp van Europese Unie te onderwerpen aan een consultatieve volksraadpleging in alle lidstaten van de Europese Gemeenschap».

Au «II. En ce qui concerne l'Union européenne», entre les points 3) et 4), insérer un point 3bis (*nouveau*), libellé comme suit:

«3bis. que le Gouvernement doit proposer de soumettre ce projet d'Union européenne à un référendum consultatif dans tous les Etats membres de la Communauté européenne».

In dit amendement wordt over een consultatief referendum gesproken. Dit lijkt mij tegenstrijdig. Een referendum is nooit consultatief, een volksraadpleging wel. Aldus is het amendement zoals thans opgesteld niet ontvankelijk. Mijnheer Dierickx, u moet ofwel de woorden «consultatief referendum» vervangen door de woorden «consultatieve volksraadpleging» ofwel het woord «consultatief» doen verdwijnen.

De heer Dierickx. — Ik zal de woorden «consultatief referendum» vervangen door de woorden «consultatieve volksraadpleging».

De heer Van Wambeke. — Wat is het verschil tussen een referendum en een volksraadpleging?

De heer Voorzitter. — Een volksraadpleging wordt voor advies gehouden, niet noodzakelijkerwijze om te beslissen. Op een referendum daarentegen valt automatisch de beslissing.

De heer Van Wambeke. — Ik zie het nut van het woord «consultatief» niet in. Men kan toch gewoon «referendum» zetten.

De heer Voorzitter. — Het is om een advies te vragen. Volgens mij is een referendum niet consultatief. Het amendement zoals door de heer Dierickx gewijzigd, is dus wel ontvankelijk.

De heer Dierickx heeft het woord.

De heer Dierickx (op de tribune). — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, collega's, sommigen vragen zich af waarom leden van de Groene fractie belangstelling hebben voor de Europese problemen. Zij zijn toch de voorstanders van de kleinschaligheid. Neen, wij willen de problemen behandeld zien op de meest aangepaste schaal. Aan allen die, wat betreft de éénmaking van Europa, pessimistisch zijn geworden, zouden wij willen vragen of zij alternatieven kennen, of zij de mogelijkheid zien nog een politiek waar te maken buiten Europese dimensie. Is het nog mogelijk te denken aan een economische, monetaire, ontwikkelingspolitiek, een ecologische, sociale of toekomstgerichte politiek buiten de Europese dimensie? Is de Europese dimensie niet een strategische voorwaarde om nog werkelijk aan politiek te kunnen doen? Is het mogelijk aan vredespolitiek te doen louter en alleen op het nationale niveau? Hebben we ook daarvoor niet ten minste de Europese dimensie nodig? Aan hen die menen dat het gedaan is met het Europees integratieproces, die denken dat men de EG zou kunnen ontmantelen en het Europees Parlement zou kunnen ontbinden, vragen wij, Groenen, welk het alternatief is voor de Europese aanpak. Willen wij teruggaan naar de tijden van vóór 1939, naar de tijden van het militaire en economische nationalisme, naar de bitterste economische concurrentie tussen de staten, naar het uitzichtloze nationale egoïsme? Aan hen die beweren dat we eigenlijk geen behoefte hebben aan een Europese democratie en een Europees Parlement, waaronder sommigen ook tot de Groenen behoren, vragen wij of hun voorkeur gaat naar een technocratische besluitvorming of naar een zuiver diplomatiek Europa, zonder democratische inspraak van de burgers.

Omdat wij ervan overtuigd zijn dat de Europese dimensie onontbeerlijk is, en omdat wij menen dat de Europese instellingen hoognodig moeten worden gedemocratiseerd, denken wij met recht te mogen zeggen ontgoocheld te zijn over de magere inhoud van de Europese Akte die wij morgen zullen moeten goedkeuren.

Mijnheer de Minister, u hebt van de gelegenheid gebruik gemaakt om hulde te brengen aan de nagedachtenis van Robert Schuman, en terecht. Ik meen ook hulde te mogen brengen aan een ander Europeër, een man die heel zijn leven heeft gewerkt voor een democratisch Europa en die overleed op 23 mei jongstleden. Het is aangewezen in dit halfroond hulde

te brengen aan Altiero Spinelli. Hij was een groot Europeër, te vergelijken met Alcide de Gasperi, Robert Schuman, Paul-Henri Spaak. Hij was een man die met een ongelooflijke continuïteit heeft geijverd voor de Europese idee. Hij zal wellicht de geschiedenis ingaan als de grootste Europese federalist van de naoorlogse periode. Sinds 1950 kennen wij hem als een boeiende nooit vervelende activist, een denker en een strateeg die zijn Europees federalistisch gedachtegoed bijzonder zorgvuldig beheerde. Wat bij Spinelli zo bewonderenswaardig was, was zijn capaciteit om zijn enorm gedachtegoed te beheren en steeds met nieuwe formules, met nieuwe ideeën in nieuwe situaties te ijveren voor zijn democratisch plan.

Ik kreeg gisteren een brief uit Genève van een Europese federaliste, Marlyse Roquette. Zij schrijft het volgende over Spinelli: « Il était le seul fédéraliste qui s'est battu là où il le fallait, avec acharnement, jusqu'au bout, sans tomber dans les multiples pièges de la vie politique et intellectuelle ». Ik meen dat dit een goede manier is om de persoonlijkheid van Spinelli te beschrijven. Hij heeft nooit ideologische slippers gemaakt. Hij was in de weerstand actief voor Europa. Hij was militant en organisator tot 1962. Hij was een man van studie en een publicist. Hij was lid van de Europese Commissie en van het Europese Parlement. De continuïteit van zijn denken heeft hem nooit verlaten. Hij wilde een betrouwbaar internationalist zijn. In het zeer bekende *Manifest van Ventotene*, dat hij in de zomer van 1941 schreef, op het ogenblik dat de oorlog met de Sovjetunie pas was begonnen, zegt hij, sprekend over de periode na de oorlog, het volgende: « Uit de nederlaag van Duitsland zal niet automatisch de reorganisatie van Europa volgens ons beschavingsideaal voortspuiten. In een korte algemene crisisperiode waarin de nationale staten nog volledig verwoest en uitgeput zullen neerliggen, waarin de volksmassa's angstig zullen wachten op nieuwe ordewoorden — zoals een gesmolten gloeiende materie wacht om in een nieuwe vorm te worden gegoten — en bereid de leiding te aanvaarden van betrouwbare internationalisten, zullen de klassen die in de oude nationale regimes het meest geprivilegieerd waren, alles in het werk stellen om met verborgen middelen en met geweld de vloedgolf van internationalistische gevoelens in te dijken. » Zijn grote vrees was dat men de crisisperiode na de oorlog niet zou gebruiken om Europa op te bouwen, maar om de nationale staten te restaureren. Spinelli wilde een betrouwbaar internationalist zijn.

Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, ik wens u te zeggen dat ook ik een betrouwbaar internationalist wil zijn en wil blijven. De houding die ik soms aanneem wanneer ik zie hoe er in dit land tussen de Gemeenschappen wordt getwist, is te verklaren door mijn wil om een betrouwbaar internationalist te zijn. Zeer weinigen pogen betrouwbare internationalisten te zijn. Zij zijn meestal tamelijk betrouwbare nationalist. Spinelli streed reeds tijdens de oorlog tegen het nationalisme. Zo schreef hij in dat fameuze *Manifest van Ventotene* onder meer: « De voortdurende oorlogen dwingen de mannen hun familie, hun werk, hun hebben en houden achter te laten en hun leven te offeren voor dingen waarvan eigenlijk niemand de waarde begrijpt. » De meest merkwaardige zin die hij in 1941 neerschreef, en die reeds door anderen werd geciteerd, is de volgende: « De scheidingslijn tussen de Russische en reactionaire krachten is niet meer die tussen de groepen die zich meer of minder democratisch opstellen, meer of minder socialistisch ageren, maar wel die tussen diegenen die nog steeds geloven dat het doel van hun politieke strijd de verovering moet zijn van de macht in de nationale staat en diegenen die geloven dat hun actie gericht moet zijn op het bouwen van een internationale staat, naar welk doel zij het volk willen doen streven en waarvoor zij zelfs de nationale macht willen gebruiken na deze heroverd te hebben. » Dit schreef Spinelli in 1941, op het bannelingeneiland Ventotene!

Een volgende zin uit het *Manifeste des fédéralistes* van 1957 moeten wij ook indachtig blijven. Daarin schrijft hij: « Toutefois, aussi longtemps qu'ils restent encadrés, déformés et dominés par les structures nationales, même les groupes les plus intéressés à l'unité européenne ne réussissent pas à découvrir de quelle façon celle-ci peut être réalisée; et ils continuent vainement à tenter de poursuivre la réalisation de leurs idéaux et de leurs intérêts dans le cadre national. » Dit *Manifeste des fédéralistes* werd tot een basisdocument van de actie die in de periode 1956-1962 gevoerd werd in tientallen Europese steden met het oog op de samenvoeging door middel van vrije Europese verkiezingen van het Congres van het Europese Volk.

Het volgende stond centraal in het denken van Spinelli en zijn vrienden: Om Europa te maken, hebben wij internationale en « bovennationale » instrumenten nodig. Niet alleen de regeringen kunnen Europa maken. Ook het volk moet erbij worden betrokken, door middel van een rechtstreeks verkozen Parlement. Dit parlement moet rechtstreeks van het volk grondwetgevende bevoegdheden krijgen. De strijd ging dus voortdurend over de vraag of Europa alleen door de regeringen moest worden gemaakt of door de regeringen samen met het volk. Spinelli is niet meer. Zonder Spinelli had het Europese Parlement zich neergelegd bij zijn machteloos-

heid. Zonder Spinelli had het Europese Parlement zich neergelegd bij het verwachtingenpatroon dat aan dit Parlement werd opgedrongen. Zijn werk moet worden voortgezet. Wij hopen dat Fernand Herman de taak zal aankunnen. Wij wensen hem veel succes.

Wij stellen vast dat in de Europese Akte nog steeds de onbegrijpelijke en omgekeerde wereld blijft bestaan, namelijk dat Europese wetten niet door het Europese Parlement worden gemaakt, maar door een uitvoerend orgaan — de Ministerraad, of de Ministerraden —, met daarnaast een Parlement dat op die Ministerraad geen controle kan uitoefenen en die Ministerraad nooit ten val kan brengen. Over deze zaak moeten wij ons blijven verontwaardigen. Dit kan niet blijven duren. Wij kunnen een Europees Parlement niet kiezen, herkiezen en blijven kiezen, en tegelijkertijd aanvaarden dat de wetgevende macht — want in Europa worden Europese wetten gemaakt — blijft berusten in de handen van mensen die niet door een Parlement worden gecontroleerd en door het Parlement nooit naar huis kunnen worden gestuurd.

Mijnheer de Voorzitter, ik ga akkoord met de inhoud van de resolutie die op het einde van het rapport-Croux wordt vermeld. Wij, Groenen, zullen deze resolutie steunen. Wij zullen er ook over waken dat er uitvoering aan wordt gegeven.

Wij denken dat een idee van de heer Fernand Herman — dus geen idee van ons — in deze resolutie zou kunnen worden opgenomen. In een rapport heeft hij voor het Europese Parlement de mogelijkheid geopperd het te verwachten nieuwe ontwerp van Europese Unie of van Europese Grondwet, nog uit te werken door het Europese Parlement, hopelijk met de aanmoedigende steun van de nationale regeringen, te onderwerpen aan een referendum in alle lidstaten. Dit ontwerp zou dus niet alleen worden goedgekeurd door de nationale regeringen en de nationale Parlementen, maar ook door de Europese burgers in een volksraadpleging. De idee van de volksraadpleging stond in de tekst van mijn voorstel van resolutie. Ik vervang nu mijn resolutie door een voorstel van amendement op de resolutie-Croux. De toelichting bij dit amendement is evenwel niet in het rondgedeelde document opgenomen. Deze toelichting luidt als volgt:

« Het is nodig de burgers van de Europese Gemeenschap zo onmiddellijk mogelijk te betrekken bij het Europese democratiserings- en integratieproces. De burgers moeten de gelegenheid krijgen zich uit te spreken over het soort Europa dat zij willen. Zonder bewustwording, waartoe een volksraadpleging kan bijdragen, is er geen solide basis voor een nieuwe Europese loyaliteit.

» Meerdere landen hebben referenda gehouden over de toetreding tot de EG. Er kan dus zeker voorgesteld worden nieuwe stappen in de richting van de democratische integratie te laten dragen door een algemene consultatieve volksraadpleging

» De Belgische regering, die, van 1 januari 1987 af, gedurende zes maanden het voorzitterschap van de EG waarneemt, kan van dit voorzitterschap nuttig gebruik maken om de idee van een algemene consultatieve volksraadpleging voor te stellen. Zij kan door dit voorstel een nieuwe stuwkracht geven aan de idee van de Europese Unie. »

Ik weet wel, Mijnheer de Minister, dat in dit Parlement al vaak bezwaren zijn geformuleerd tegen de idee van een referendum of volksraadpleging. Ik weet dat in dat verband vooral in ons land moeilijkheden worden gemaakt. Toch meen ik dat de Belgische regering er goed kan aan doen door, ten opzichte van de Europese publieke opinie, te bewijzen dat zij de wil heeft om dit onontbeerlijk integratieproces niet alleen tot een zaak van de gevestigde machten of van de ministerraden te maken, maar integendeel tot een zaak waarover alle mannen en vrouwen, zij het dan slechts in een consultatief referendum of in een volksraadpleging, zich moeten uitspreken.

Er zijn nu twaalf lidstaten. Dit is een belangrijke geografische entiteit. Willen wij van deze multinationale en multiculturele gemeenschap een echte politieke eenheid maken, een voorbeeld voor de wereld die snakt naar eenheid en samenhang, dan moeten wij de moed hebben te zeggen dat Europa de zaak van iedereen is en dat iedereen moet weten wat het betekent een democratie te maken met meerdere taalgroepen en culturen. Een federale democratie ontstaat niet in de gesloten vergaderingen van de ministerraden. Zij kan tot stand komen als alle Europeërs er gaan over discussiëren en stemmen. Het zal voor alle partijen in alle landen een belangrijke oefening zijn in transnationaal denken en in democratisch beleven, wanneer zij als politici van de verschillende partijen de boer zullen moeten opgaan om te zeggen waarom wij tot deze multinationale entiteit willen toetreden en waarom wij daaraan democratisch willen medewerken.

Ik geloof echt dat, willen wij overleven, er voor deze kleiner wordende wereld geen andere oplossing is dan weg te gaan van ons eng nationaal economisch en sociaal denken. Alle problemen, ook de milieuproblemen, de werkloosheidsproblemen, de problemen van arbeidsduur, de ontwikke-

lingsproblemen, zijn transnationale problemen. Als wij blijven doen alsof onze nationale regeringen met hun unilaterale maatregelen wat dan ook kunnen veranderen aan de monetaire of andere problemen, maken wij onze bevolking iets wijs. Het is mij opgevallen dat in de enorme inleiding van de rijksmiddelenbegroting geen enkel woord werd gezegd over behoefte aan een transnationale dimensie om de problemen van deze wereld te kunnen aanpakken. Daarom meen ik dat het goed zou zijn dat, ook wanneer mijn amendement misschien niet goedgekeurd wordt — alhoewel sommige partijen en ook de voorzitter er aandacht voor hebben —, wij, Belgen, toch de moed zouden hebben om de idee te lanceren om komaf te maken met de algemene zienswijze dat de Europese eenmaking slechts een zaak is van technici. Die grote stap, die Europese grondwet, moet worden gedragen door het Europese volk. Ik zeg dit nogmaals in nagedachtenis van mijn vriend Spinelli, die wij jammer genoeg hebben verloren en voor wie ik nog geen opvolger zie. Ik hoop dat onze regering een stap in die richting zal zetten. (*Applaus bij de leden van Agalev, SP en CVP.*)

De heer Voorzitter. — De heer Van Wambeke heeft het woord.

De heer Van Wambeke (*op de tribune*). — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, collega's, de regering behoort onverdedd onze goedkeuring te krijgen voor de vlugheid waarmee zij het wetsontwerp houdende goedkeuring van de Europese Akte ter bekrachtiging aan het Parlement heeft voorgelegd. Amper vier maanden zijn verstreken sinds de drie laatste lidstaten, met name Italië, Denemarken en Griekenland, de Europese Akte hebben ondertekend. Zonder enige twijfel zal, na de Kamer, ook de Senaat nog vóór het parlementair reces het wetsontwerp in behandeling nemen, zodat ons land als een der eersten de ratificatieprocedure beëindigd zal hebben.

Deze eer mag ons toekomen, omdat ons land steeds op de barricades van de Europese Unie heeft gestreden. Zowel in de inleiding van onderhavig wetsontwerp als in het merkwaardig en bijzonder goed gestoffeerd verslag van onze Europese collega Bert Croux, namens het Adviescomité voor Europese Aangelegenheden, werd nadrukkelijk verwezen naar de rol die door de toenmalige premier en vandaag minister van Buitenlandse Betrekkingen Leo Tindemans dienaangaande werd gespeeld. Wij kunnen enkel betreuren dat tien jaar verloren zijn gegaan en dat de concrete voorstellen die in het *Verslag over de Europese Unie* door premier Tindemans werden geformuleerd, in een verwaterde vorm terug te vinden zijn in de Europese Akte. Treuren helpt ons evenwel niet vooruit. Als een groot en verheven doel moet worden bereikt, moet dit desnoods ook met kleine stappen gebeuren. Dit belet ons echter niet te beklemtonen dat wij de voorkeur hadden gegeven aan grotere en rassere schreden op de weg naar de Europese Unie.

Bij analyse van de Europese Akte moeten wij een aantal positieve elementen onderstrepen, zoals het feit dat voortaan meer meerderheidsbesluiten in de Raad zullen worden genomen. Het verslag-Croux maakt melding van de gevallen waarbij voortaan de gekwalificeerde meerderheid in de plaats van de eenparigheid komt. Onmiddellijk moeten wij eraan toevoegen dat het niet om een wereldschokkende gevallen zijn. Zij zijn meestal terug te vinden bij de voltooiing van de interne markt, doch er blijven ook daar nog zoveel uitzonderingen over: denken wij aan de harmonisatie van de fiscaliteit, de identiteitscontrole, het vrije verkeer van werknemers, het vennootschapsrecht, waar eenparigheid vereist blijft. De besluitvorming in de Raad wordt helaas nog te veel beheerst door het zogenaamd vetorecht als gevolg van het compromis van Luxemburg in 1966. Britten, Denen en Grieken wensen niet af te stappen van de eenparigheidsregel, daar waar het zogenaamde « vitale belangen » betreft, maar daardoor werken zij gewoon het immobilisme in de hand.

Vervolgens — en dit is eveneens positief — is er een begin van medewerking van het Europees Parlement in de wetgeving en bij de goedkeuring van verdragen. De samenwerking tussen Raad, Commissie en Parlement op wetgevend vlak zal het vroegere adviesrecht vervangen. In het verslag-Croux worden de onderscheiden terreinen opgesomd, en deze zijn talrijk en zelfs belangrijk. Helaas, het Europees Parlement kan over alles en nog wat advies verstrekken, maar niemand is verplicht daarmee rekening te houden. Er komt nu wel een amendementsrecht, doch dit is verschrikkelijk ingewikkeld en bijzonder tijdrovend. Van een algemeen medebeslissingsrecht, zoals wij dit in alle democratische parlementen kennen, is nog lang geen sprake, zeker niet in de periode waarin de interne markt moet worden voltooid. Men kan zich enkel troosten met de gedachte dat het gewicht van het Europees Parlement in de besluitvorming lichtjes is verhoogd, maar het laatste woord blijft bij de Raad, met uitzondering voor toetredings- en associatieverdragen, waar het Parlement voortaan een recht van medebeslissing zal hebben.

Verder kan men wijzen op een mogelijke vereenvoudiging in de werkzaamheden van het Hof van Justitie. Men voorziet dat, op verzoek van

het hof en na raadpleging van Commissie en Parlement, de Raad met eenparigheid van stemmen aan het Europees Hof van Justitie een gerecht kan toevoegen dat, in eerste aanleg en behoudens een tot rechtsvragen beperkte hogere voorziening bij het Hof, kennis neemt van bepaalde categorieën van beroep, ingesteld door natuurlijke of rechtspersonen. Men denkt hierbij aan geschillen met ambtenaren, wat een ontlasting van het Hof zou betekenen.

Ten slotte moeten de voorzieningen inzake de politieke samenwerking positief worden gewaardeerd. Het is ongetwijfeld belangrijk dat de politieke en economische aspecten van het veiligheidsbeleid worden opgenomen in de coördinatie van de buitenlandse politiek. De informele « Europese politieke samenwerking », met name de vastlegging van bestaande gewoonten, zoals de coördinatie en onderlinge raadpleging, wordt nu een officieel deel van het verdrag. Een nauwere samenwerking op het vlak van de Europese veiligheid wordt essentieel geacht voor de ontwikkeling van een Europese identiteit op het gebied van de buitenlandse politiek. Wat stellen wij echter vast? Het ontbreekt aan een bepaling om, desnoods met meerderheid van stemmen, tot een verplicht gemeenschappelijk standpunt op het vlak van de buitenlandse politiek te komen. Er is nergens sprake de Unie te maken tot een instrument van de defensiepolitiek, zoals nochtans was gesuggereerd in het Tindemans-rapport. Te veel staten zijn nog te zeer gehecht aan hun nationale afhankelijkheid, opdat nu niet verder kan gedacht worden dan aan het uitbouwen, op een meer formele wijze, van de coördinatie van het buitenlands beleid.

Wij hebben enkele positieve punten kunnen aanhalen, maar praktisch telkens hebben wij ook moeten wijzen op de negatieve elementen. Wat de besluitvorming in de Raad betreft, zijn de gevallen waarover nu met gekwalificeerde meerderheid kan worden gestemd in plaats van met eenparigheid, weliswaar uitgebreid, maar toch weer niet zo bijzonder groot. Zolang wordt vastgehouden aan het principe van de « vitale belangen », zal elke lidstaat een argument in handen houden om beslissingen bij eenparigheid te eisen.

Wij hebben de indruk dat vooral het Parlement bekaaid uit de voorgestelde wijzigingen komt. Er is geen sprake van méér bevoegdheden in het wetgevingsproces te verlenen, zoals nochtans mocht worden verwacht na de twee rechtstreekse verkiezingen van het Parlement. De bevoegdheidsdommeinen worden onvoldoende uitgebreid, en de omslachtige procedure waaraan het Parlement gebonden is om tussenbeide te komen in het besluitvormingsproces, is niet van aard om nieuw en vooral verkwikkend leven te blazen in de Europese volksvertegenwoordiging.

Elke stap vooruit in het Europees eenwordingsproces, hoe bescheiden ook, moeten wij blijven aanmoedigen, in de hoop dat wat vandaag misschien nog onmogelijk is, morgen realiteit kan worden. De Europese Akte is een bescheiden stap, maar niet de beloftevolle einder die ons was voorgespiegeld door het rapport-Tindemans noch door de vaak hoopvolle uitspraken van regeringsleiders op de diverse topontmoetingen. Er is zelfs een gevaar aan verbonden: dat een generatie die zich steevast heeft vastgeklampt aan de droom van een groot verenigd Europa, ontgoocheld wordt en gaat afhaken. Twee punten vooral zijn daarvan de oorzaak: het te grote gewicht van de Raad, die dat gewicht daarenboven nog jaloers afschermt door het vetorecht dat hij zich heeft toegeëigend; de grote onmacht van het Parlement, dat zeven jaar na zijn eerste rechtstreekse verkiezingen nog steeds het stiefkind van Europa is en geen enkele belofte heeft meegekregen dat het straks, als volwassene en onafhankelijke, meebepalend mag zijn voor de richting die Europa zal uitgaan.

Wij zullen uiteraard het wetsontwerp goedkeuren, omdat wij de communautaire verworvenheden niet verloren wensen te zien gaan en omdat wij ons, niettegenstaande de ontgoochelingen, verder wensen vast te klampen aan de idealen van de *founding fathers*, volgens welke de vrede op ons continent het best gevrijwaard kan blijven door een vereniging van alle democratische krachten. In die zin zullen wij ook onze goedkeuring hechten aan het voorstel van resolutie, aangenomen door het Adviescomité voor Europese Aangelegenheden, omdat zij onder meer uitdrukking geeft aan onze politieke wil om verder te gaan met de Europese Unie. Er resten ons nog drie jaar vóór de derde rechtstreekse verkiezingen van het Europees Parlement. Het zal in zeer grote mate en in de eerste plaats zelfs van de regeringsverantwoordelijken in de twaalf landen afhangen of er in 1989 nog enige interesse zal zijn voor deze voor democratieën toch wel bijzonder belangrijke gebeurtenis.

Wij zullen echter het amendement van de heer Dierickx niet goedkeuren, in de eerste plaats omdat onze Grondwet niet voorziet in het houden van referendums, en omdat wij ook geen voorstander zijn van het eventueel opnemen van een dergelijk artikel in onze Grondwet, zoals wij evenmin heil zien in een of andere volksraadpleging — al dan niet consultatief —, en in de tweede plaats omdat wij beter onze energie

gemeenschappelijk zouden aanwenden om de publieke opinie warm te maken voor de Europese verkiezingen van 1989.

De CVP is steeds bewust pro-Europees geweest en zal, op dat vlak, ook in de toekomst, zeker niet te kort schieten.

De heer Voorzitter. — De heer Van Miert heeft het woord.

De heer Van Miert (*op de tribune*). — Mijnheer de Voorzitter, collega's, in de eerste plaats betreurt ik dat een wetsontwerp dat op zichzelf zeer belangrijk is, ter bespreking wordt gelegd op een ogenblik dat het als het ware tussen de mazen van het net valt. Dit is geen kritiek, maar een vaststelling. Het is inderdaad spijtig dat een zaak die veel beter verdient, er nu vlug vlug moet worden bijgenomen. Ik betreurt dit feit zowel voor u, Mijnheer de Minister, als voor ons. Ik hoop dat wij bij een andere gelegenheid, misschien in het najaar, ter voorbereiding van het Belgisch voorzitterschap, op een en ander dieper zullen kunnen ingaan.

Dit gezegd zijnde, wens ik onze collega, de heer Croux, te feliciteren voor zijn rapport, dat inderdaad niet alleen uitvoerig is, maar ook zeer grondig op de zaak ingaat, en waarvan de bewoordingen ernstig zijn afgewogen. Ik meen dat het een model is van een goed rapport, waarvoor ik hem mede namens onze fractie feliciteer.

Vooreerst wil ik zeggen dat ik het een goed idee vond een Europees Adviescomité op te richten. Wij hebben dit gedaan een beetje in navolging van wat in het Duitse Parlement reeds bestond. Het schept inderdaad de gelegenheid met een aantal collega's van het Europees Parlement rechtstreeks in voeling te blijven en de zaken die onze gemeenschappelijke bekommernis wegdragen, samen te bespreken. Trouwens, dit rapport is er een mooi voorbeeld van. Ook een paar andere zaken zijn in uitvoering. Ik hoop dat wij ook de gelegenheid krijgen deze hier aan bod te laten komen.

Wat het eigenlijke onderwerp van dit debat betreft, met name de Europese Akte, bevinden wij ons in een toestand waarbij wij eigenlijk geen verdere keuze hebben. Er wordt veel kritiek geuit. Anderzijds zijn er ook een paar positieve punten, maar eigenlijk bestaat er nog meer hoop. Inderdaad, iedereen hoopt dat bepaalde zaken zullen kunnen worden gerealiseerd. Ook in het rapport wordt gezegd te hopen dat alles beter zal verlopen dan wordt gevreesd. Om het populair uit te drukken: het gaat om een mager beestje. In feite staan wij hier een beetje aan de klaagmuur en kunnen wij slechts in beperkte mate de verantwoordelijken hiervoor ter verantwoording roepen. Het Europees Parlement kan dit in belangrijke mate vanuit het feit van zijn rechtstreeks verkozen zijn en heeft bijgevolg een grotere legitimiteit om aldus te handelen. Wij kunnen hierover wel jammeren, maar wij hebben in feite weinig greep op die elementen die ertoe hebben bijgedragen dat het, zoals gezegd, een mager beestje is geworden. Wanneer hier en daar reeds een kritische kanttekening kan worden gemaakt over de houding die de regering al dan niet zou hebben aangenomen, blijft dit marginaal ten opzichte van de werkelijke oorzaken en van het feit dat het een zeer flauw afkooksel is van wat het eigenlijk had moeten zijn.

Sta mij toe een paar elementen terug in herinnering te brengen. Het moet klaar en duidelijk worden onderstreept dat de Europese Akte weinig te maken heeft met de Europese Unie. Dit staat ook in het verslag vermeld, en ik wil het hier nogmaals duidelijk beklemtonen. Inderdaad, met de bedoeling tot een Europese unie te komen, heeft dit ontwerp weinig gemeen.

Ook de term « Europese Unie » is nogal dubbelzinnig. President Pompidou heeft hem destijds gebruikt, niet direct om tot de Europese Unie te komen waarvan wij dromen. In het verleden werden dan weer andere termen gebruikt. De term « politieke samenwerking » was belast; u weet dit nog uit de periode van de Gaulle. Ook de term « supranationaliteit » was belast, omdat hij in het EGKS-verdrag een nogal verregaande betekenis had. Men heeft deze term dan ook weggelaten in het EEG-verdrag. Zo komt men telkens tot nieuwe termen, en de term « Europese Unie » is in een bepaalde context ontstaan, die niet noodzakelijkerwijze overeenstemt met wat wij erover denken. Daarna kwam het rapport-Tindemans, dat ongetwijfeld op heel wat punten goede suggesties bevatte en goede voorstellen formuleerde. Maar ik herinner mij ook nog dat destijds de toenmalige Franse minister van Buitenlandse Zaken verklaarde voor de Franse *Assemblée nationale* dat het erop aankwam het rapport-Tindemans een eersteklas begrafenis te geven. Minister Tindemans zal zich beter dan wie ook herinneren hoe dit rapport werd uiteengerfeld en hoe men toen allerlei obstakels heeft opgeworpen om het toch maar te kunnen afvoeren. Spijtig, want heel wat dingen, die ook in het rapport-Vedel stonden

vermeld, kwamen daarin voor, met nieuwe suggesties. Het was een goede basis om toch fundamentele van de Europese Unie op te bouwen.

Ondertussen ontstaan er wel andere zaken, zoals bijvoorbeeld de Europese Raad. In de praktijk een soort club. Hij had immers geen verdragsrechtelijke grondslag. Het was een soort feitelijke regeling, een wat dubbelzinnige regeling, want die Europese Raad kon desgevallend ook optreden als raad van ministers. Anderzijds was het een club van staatshoofden, regeringsleiders, die naargelang van de omstandigheden dan een aantal dossiers behandelden.

Er is dan de politieke samenwerking, die weliswaar vroeger is ontstaan, maar die toch de laatste jaren nieuwe impulsen kreeg, buiten het Verdrag om. Men beleefde soms ook absurde toestanden. Op een gegeven ogenblik was er een vergadering over de politieke samenwerking te Kopenhagen, in de tijd dat de Fransen die zaken nog veel wantrouwer bekeken dan vandaag. Toen moesten zelfs de ministers van Kopenhagen het vliegtuig nemen om naar Brussel te komen, om daar vervolgens als lid van de Raad van Ministers te zetelen. Gelukkig evolueerde het daar op een praktische manier en werden er toch ook positieve stappen gezet, weliswaar buiten het Verdrag om. Het was dan toch ook een goed idee om te trachten dat alles onder een gemeenschappelijke hoed te brengen. Er is dan het EMS, dat ook weer op eigen wijze is ontstaan en waar niet alle lidstaten van bij de aanvang bij betrokken waren.

Dit alles maar om te zeggen dat sedertdien, ondanks het feit dat er op het vlak van de Europese Unie geen vooruitgang werd geboekt, toch nieuwe initiatieven zijn ontstaan die min of meer goed functioneren, buiten het Verdrag om, en soms wel een beetje worden gebruikt of misbruikt tegen de instellingen van de verdragen zelf.

U weet dat dit laatste destijds ook één van de grote bekommernissen was van de Europese Commissie, en ik neem aan ook van de Belgische en van de Nederlandse regering, toen de heer Pompidou een « Europese Unie » voorstelde. Er is toen alleszins voor gezorgd — en dat stond ook uitdrukkelijk in de verklaring die na de topconferentie is publiek gemaakt — dat de instellingen en procedures, de geïntegreerde procedures dus, niet mochten worden aangetast door het streven naar een Europese unie, want in de ogen van sommigen was het een soort omweg om het intergouvernementele te beklemtonen, ten nadele van de reeds bestaande communautaire procedures. Hoe dan ook, die evolutie op zichzelf heeft heel wat problemen laten bestaan en soms ook versterkt.

Het is duidelijk dat die versnippering van optreden en procedures niet altijd ten voordele van de Europese eenmaking speelt. Het is ook duidelijk dat een aantal bevoegdheden normalerwijze uitdrukkelijker op Europees vlak aan bod zouden moeten komen. Ik denk onder meer aan de milieubescherming, waarvoor oorspronkelijk in het Verdrag in niets was voorzien.

Men is nu via artikel 235 zaken gaan binnensluizen, geleidelijk aan, en gelukkig maar. Ook op andere vlakken is dat gebeurd, maar het was dan toch een toestand die verdragsrechtelijk niet meer voldoende was opgevangen.

Ondertussen kregen ook nieuwe ideeën de wind in de zeilen. Ik denk aan *Eureka*. Het compromis van Luxemburg van 1966 blijft echter, helaas, in de praktijk toegepast, zelfs indien men hier en daar een goede uitzondering kan citeren. Ik wil hier hulde brengen aan de heer De Keersmaecker, die er indertijd voor gezorgd heeft dat de communautaire wereld eens op zijn kop ging staan. De Fransen hadden destijds het vetorecht als het ware afgedwongen, via het compromis van Luxemburg. Ze vonden op een gegeven ogenblik dat het toch dermate de zaken stremde en in een impasse bracht, dat ze dan uiteindelijk de ruimte hebben geschapen om de Britten voor schut te plaatsen. Ik wil daarmee maar aantonen dat sommige zaken achteraf een merkwaardige evolutie kunnen krijgen. Wij stellen vast dat tegen die achtergrond de besluitvorming veel gebreken vertoont. Ook het verslag-Croux onderstreept dat in belangrijke mate.

Er is ook het zogenaamde democratische deficit. Het is zeer spijtig en wraakroepend dat, na het Europees Parlement rechtstreeks te hebben laten verkiezen, men het terzelfder tijd de vleugels afknijpt. Het is wraakroepend, omdat het de doorbraak kon betekenen naar een stuk democratie dat op nationaal vlak geleidelijk verloren gaat naarmate meer zaken op Europees vlak worden geregeld binnen en buiten de verdragen. Ik heb er daarstraks op gewezen dat wij weinig vat hebben op de zaken, en dat een democratische instelling die geleidelijk aan meer vat zou moeten krijgen op die dingen, zich niet genoeg doorzet, waardoor heel de legitimiteit zelf van het Europees Parlement in het gedrang wordt gebracht. Zowel de heren Van Wambeke als Dierickx hebben er reeds op gewezen dat die

Europese verkiezingen binnenkort een bedenkelijke zaak worden. In die omstandigheden de bevolking laten kiezen voor een Parlement dat hoe langer hoe meer vleugellam geraakt — afgezien van andere kritieken die men kan maken —, is moeilijk aan de publieke opinie te verkopen.

Ik kom straks terug op het aspect « Europees Parlement in de akte zelf ». Hoe dan ook, naast ander verdienstelijk werk heeft het Parlement terecht een initiatief genomen op basis van dat uitgangspunt: Wij zijn rechtstreeks verkozen, dus wij zijn een instelling met eigen democratische legitimiteit, en wij moeten de hand aan de ploeg slaan. Het Parlement heeft dan maar zelf een verdrag uitgewerkt. In dit verband wens ik mij graag aan te sluiten bij de lof die de heer Spinelli wordt toegezwaaid en de verdiensten die hem worden toegeschreven. Sedert lang was hij een Europees voorman, maar ook de laatste jaren in het Europees Parlement.

In het Europees Parlement kan men de leden indelen in vijf categorieën: degenen die vinden dat het niet snel genoeg gaat, dus de integrale federalisten, die zo snel mogelijk willen streven naar een federaal Europa; degenen die zich willen beperken tot speerpuntacties, waarbij twee à drie terreinen worden uitgekozen om op door te dringen, omdat zij vinden dat het zo al moeilijk genoeg zal zijn; degenen die binnen de verdragen kleine stapjes zetten — ik heb ook rapporten opgesteld over hoe het initiatiefrecht van het Parlement zou kunnen worden uitgebreid binnen de teksten van de verdragen — en zo de meerderheid van het Parlement proberen te overtuigen; degenen die een status quo beogen; en dan de anti's.

De heer Spinelli is erin geslaagd een duidelijke meerderheid te distilleren en een belangrijk ontwerp-verdrag te krijgen, zelfs indien dit enige zwakke punten vertoonde. Zo was de besluitvormingsprocedure te complex en verre van ideaal. Het had evenwel de grote verdienste serieuze stappen te zetten in de richting van een beter in federalistische zin georganiseerd Europa. Helaas zijn nadien, toen het Verdrag er was, de manoeuvres begonnen om het te doen verwateren. Het Dooge-comité heeft reeds een rol in die zin gespeeld. Ik wil niemand de steen werpen, maar het is duidelijk dat men toen reeds heeft getracht het objectief heel wat lager te plaatsen. Nadien was er een intergouvernementele werkgroep, die het objectief nog heeft verlaagd. Uiteindelijk heeft men er zich op het hoogste vlak mee gemoeid, en dat heeft ons deze akte gebracht. Ik ga niet uitweiden over de inhoud ervan; andere collega's hebben dit reeds gedaan. Ik wil nogmaals stellen dat er inhoudelijk tussen ons weinig meningsverschillen bestaan. Men kan natuurlijk discussiëren over een of ander element. Naarmate men min of meer optimistisch is of min of meer hoop heeft, kunnen de meningen misschien wel uit elkaar lopen.

Ik wens te wijzen op een aantal zaken vervat in de akte die, naar mijn oordeel, gevaarlijk zijn, maar ook op punten die ik positief wil inschatten. Het feit, bijvoorbeeld, dat men ernaar streeft meer gekwalificeerde meerderheidsstemmingen te laten plaatsgrijpen, wil ik niet direct negatief beoordelen. Laten wij daar het voordeel van de twijfel geven. Er zijn evenwel een aantal andere punten die, mijns inziens en objectief gezien, in de slechte richting gaan. Ik zal er enkele aanduiden.

Er is de zogenaamde verbetering voor het Europees Parlement. Collega's, met de beste wil van de wereld kan ik die verbetering niet ontdekken. Wat mij is opgevallen, is de wijziging van een term. Op sommige vlakken spreekt men niet meer van advies, maar van samenwerking. Waar het in feite op neerkomt, is dat men de procedure, die al zo ingewikkeld is, alleen maar gaat uitrekken, zonder dat het Parlement ook maar één gram meer aan gewicht, aan invloed bekomt met betrekking tot de besluitvorming. Dat is toch zeer te betreuren. Inderdaad, een Parlement dat geen invloed kan doen gelden op de wetgeving, is gehandicapt en kan men nog nauwelijks een Parlement noemen. Dat is het grote probleem van het Europees Parlement.

Indien men vooruitgang wil boeken — dat kan in fasen of etappes gebeuren, maar die moeten dan wel reëel zijn —, dan moet het Parlement beslissingsrecht verwerven. Daar komt het op aan. Ik kan erin komen dat men begint met bepaalde grote kaderwetten. Destijds werden daarover in het rapport-Vedel zeer zinvolle dingen geschreven. Men had daarnaar kunnen teruggrijpen. Tot mijn spijt moet ik echter vaststellen dat het enige wat het Parlement er heeft uitgeslept, ietwat een verzwarende is, een dubbele lezing. Naar mijn oordeel geeft dit het Parlement niet meer invloed. Integendeel, ik vrees dat dit uitrafelen van de dingen de zaken alleen nog maar gaat verergeren.

Een ander voorbeeld waaraan ik nogal zwaar til, is de kwestie van de uitvoerende bevoegdheden omschreven in artikel 155 van het EG-verdrag. De Raad verleent eigenlijk de uitvoerende bevoegdheden aan de Commissie. In het verleden, onder meer in het rapport-Tindemans, heeft men er uitdrukkelijk voor gepleit om nog meer ruimte te scheppen voor de Commissie. De Raad heeft immers systematisch gepoogd om de uitvoerende bevoegdheden van de Commissie in te perken. Het werd telkens ingewikkelder gemaakt, met raadgevende comités, beheerscomités, enzovoort. In deze akte geeft men de Raad nu ook verdragsrechtelijk de mogelijkheid om zelf zich de uitvoerende bevoegdheden voor te behouden. Ik acht dit een zeer bedenkelijk en negatief element in deze akte, dat tegenstrijdig is met al wat sedert jaren werd voorgesteld als verbetering van de positie van de Commissie.

Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, collega's, het is omdat er geen enkel ander alternatief is, dat wij deze tekst zullen goedkeuren. Wij betreuren dat de kans die het Europees Parlement met mensen als Spinelli heeft geschapen, onvoldoende is aangegrepen. Ik wens te beklemtonen dat dit geen verwijt is aan de Belgische regering als zodanig. Toch is het een spijtige vaststelling.

Wat het amendement van de heer Dierickx betreft, wens ik erop te wijzen dat wij toch ook terughoudend zijn. Ik zou er kunnen inkomen wanneer men zegt dat het Europees Parlement als het ware een grondwetgevende opdracht krijgt en wanneer de nationale Parlementen of regeringen zich engageren om een dergelijk verdrag op de ene of andere wijze aan een volksraadpleging te onderwerpen. Hierover zou nog verder gediscussieerd kunnen worden. Ik had dan echter graag geweten of de nationale regeringen en de nationale autoriteiten daartoe bereid zijn. Dit zou het eerste engagement moeten zijn, zoniet heeft het weinig zin. Wat verstaat men onder volksraadpleging of referendum? Is de raadpleging consultatief, dan kan men ze nog altijd naast zich neerleggen. Zijn er vereisten inzake meerderheid? In bepaalde landen waar er geen verplichting bestaat, zal de publieke opinie misschien niet onmiddellijk gesensibiliseerd zijn. Misschien gaat slechts 25 pct. van de bevolking stemmen. Aldus verkrijgt men meerderheden of minderheden van 15 pct. van de bevolking. Ik wens u eraan te herinneren dat men in bepaalde landen met moeite de helft van de kiesgerechtigden op de been brengt voor de verkiezingen van het Europees Parlement. Naar mijn mening is dit dus onvoldoende rijp.

Tot slot wens ik er de nadruk op te leggen dat dit debat voor ons niet gesloten is. In de huidige stand van zaken wensen wij ons dus te houden aan de zeer evenwichtige resolutie die samen werd uitgewerkt in het Europees Adviescomité. In de context die ik heb geschetst, zullen wij deze resolutie dan ook goedkeuren. (Applaus.)

De heer Voorzitter. — Ik stel voor de bespreking te schorsen. Zij zal worden hervat deze namiddag om 14 u.

— De vergadering wordt om 12 u 40 gesloten.

— La séance est levée à 12 h 40.

— Volgende plenaire vergadering, deze namiddag om 14 u.

— Prochaine séance plénière, cet après-midi à 14 h.